ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΟΣ "Ο ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ" • ΤΕΥΧΟΣ 59 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2023

Καλή Ανάσταση

Η Άνοιξη επελαύνουσα. Φωτο Γ. Λαγανάς

Το Καστόρειο στους ρυθμούς των Απόκρεω και της Μουτζουροδευτέρας *Σελ. 4-5*

Το αρχαίο θέατρο της Σπάρτης *Σελ. 12-14*

Η Συμβολή των Γυναικών στην Επανάσταση του 1821 *Σελ. 15-16*

Σημείωμα του εκδότη

Πριν από αρκετά τεύχη του Πολυδεύκη, είχαμε γράψει στο Σημείωμα του Εκδότη για ένα ατύχημα που είχε συμβεί σε ένα τρένο που έκανε τη γραμμή Άργος- Τρίπολη, όπου το προσωπικό ήταν περισσότερο από τους επιβάτες. Είχαμε επισημάνει την πρωτόγονη κατάσταση και την ανυπαρξία σιδηροδρομικών δικτύων. Μέσα μας ζηλεύαμε τους τυχερούς της μοναδικής γραμμής Αθήνα-Θεσσαλονίκη, που θεωρούσαμε σύγχρονη και που τελευταία ήταν και ταχύτατη (δυστυχώς). Κοίτα που η Ελλάδα έγινε Ευρώπη, σκεφτόμασταν, έστω και για μια γραμμή. Τι τραγική ειρωνεία! Τα γλέντια της αποκριάς έσβησαν μέσα στον άφατο πόνο. Δεν υπήρχε πιο τραγικός τρόπος για να διαπιστώσουμε ότι το τρένο του Τρικούπη ήταν απλώς μασκαρεμένο για να παριστάνει το σύγχρονο. Αν έχεις ταξιδέψει στην Ευρώπη με τις αναρίθμητες σιδηροδρομικές γραμμές, που πάνε παντού, αναρωτιέσαι: καλά ούτε μια γραμμή δεν μπορούμε να κουμαντάρουμε; Γιατί για τους γονείς των παιδιών που σκοτώθηκαν και τους οικείους των θυμάτων ο πόνος είναι αφόρητος. Δεν ξέρω πόσος χρόνος θα περάσει για να μαλακώσει αυτός ο πόνος και για τους άλλους συνειδητοποιημένους Έλληνες.

«Οι καθεύδοντες (δηλ. οι κοιμώμενοι, οι αδιάφοροι) εργάται εισί και συνεργοί των εν τω κόσμω γενομένων».

Ηράκλειτος ο Εφέσιος

Η ζωή και η φύση προχωρούν και ήδη διαβήκαμε τις θύρες της Άνοιξης. Στο Καστόρι, μετά από τρία χρόνια, γιορτάσαμε ξανά την Αποκριά και τη Μουτζουροδευτέρα με μεγάλη επιτυχία. Το χωριό γέμισε κόσμο και επισκέπτες. Όλοι λαχταρούσαν να γλεντήσουν και να χαρούν. Η Ρωμάνα, που ο Πολυδεύκης μας την ξαναθύμισε τις τελευταίες αποκριές, για πάνω από δέκα χρόνια, άλλαξε λίγο τη φορεσιά της, αλλά παρέμεινε ταπεινή και βασανισμένη να αντανακλά τους πόνους και τα βάσανα του λαού μας. Σχετικό άρθρο και φωτογραφίες θα βρείτε σε αυτό το τεύχος.

Με μεγάλη χαρά και προσμονή ενημερωθήκαμε στην εξαιρετική εκδήλωση, που έγινε στο Μέγαρο Μουσικής, ότι το έργο για την αναστήλωση του αρχαίου θεάτρου της Σπάρτης μπορεί να προχωρήσει, μετά την μελέτη που έκανε το Διάζωμα. Σχετικά άρθρα θα βρείτε σ' αυτό το τεύχος από την Προϊσταμένη της Εφορίας Αρχαιοτήτων Λακωνίας, πατριώτισσά μας Δρ. Ευαγγελία Πάντου και για την εκδήλωση από την Ελένη Βλαχογιάννη. Το θέμα είναι αφιερωμένο στις γυναίκες, που αγωνίστηκαν και πρόσφεραν στην Ελληνική Επανάσταση του 1821, με άρθρο της Βαρβάρας Κεμερίδου. Η Κάρεν-Καλίσα Χιώτη μάς καταγράφει μια ιστορική αναδρομή της δημιουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εξαιρετικά κατατοπιστική αλλά και διδακτική.

Πλησιάζει το Πάσχα και η ανθοφορία της φύσης βρίσκεται σε επαναστατική έξαρση. Έτσι το Καστόρι θα υποδεχτεί και πάλι τους πατριώτες και τους επισκέπτες. Ευχόμαστε η Μεγάλη Εβδομάδα να είναι κατανυκτική και η Λαμπρή λαμπρότερη από ποτέ.

Καλό Πάσχα

Το ΔΣ του Πολυδεύκη

Έντυπη Εφημερίδα
«ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»
Ιδιοκτήτης: Πολιτιστικός Σύλλογος Καστορείου
«ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»

Ταχυδρομική Διεύθυνση:
Καστόρειο Λακωνίας, τ.κ. 23059
τηλ.: 6973208890, 6944377514
http://polydefkis.gr
e-mail: polydefkiskastori@gmail.com
Εκδότης: Η Πρόεδρος Ευγενία Λαμπή

Συντακτική Επιτροπή
Βαρβάρα Κεμερίδου, Γιάννης Αρφάνης, Ελένη Βλαχογιάννη, Ευγενία Λαμπή, Καίτη Σμυρνιού, Γιώργος Σκαφιδάς, Γαρυφαλιά Ρουμελιώτη

Αγροτικά, Αθλητικά: Γιώργος Σκαφιδάς
Επιστημονικά: Ευγενία Λαμπή
Κοινωνικά: Ελένη Βλαχογιάννη, Καίτη Σμυρνιού
Περιβαλλοντικά: Γιάννης Αρφάνης
Πολιτιστικά - Λαογραφικά: Βαρβάρα Κεμερίδου
Φωτογραφικό υλικό: Βασίλης Λαγανάς, Κω/νος Χ. Λαγανάς Γιάννης Αρφάνης, Γιώργος Λαγανάς, Θ. Ανδριανός Π. Γεώργαρης, Καίτη Σμυρνιού, Ηλίας Γρηγοράκης

Χορηγίες: Καίτη Σμυρνιού

Καστανιώτικα: Γιώργος Λαγανάς

Ανταποκριτές
Καστόρι - Βόρειοι Δήμοι: Θεόδωρος Αλαφόγιαννης, Παναγιώτης Λαμπράκης, Θανάσης Δημητρακόπουλος, Νίκος Λαγανάς
Νέα Υόρκη: Panagiotis Pantazis, Αλάσκα: Maria Bascous
Αυστραλία: Angela Vasilas, M. Gylopidis

Παραγωγή - Εκτύπωση: Stilvopress, 25ης Μαρτίου 124, Περιστέρι, τηλ.: 210 57 81 638, e-mail: stilvopress@gmail.com

Καστανιώτικα

Όπως είχαμε σημειώσει στο παρελθόν μέσα από αυτήν τη στήλη, το χωριό μας έχει μπει σαν προορισμός σε αρκετά τουριστικά γραφεία. Είδαμε με χαρά να συνδυάζεται η επίσκεψη στο χωριό μας και με ξενάγηση στο εκτροφείο πέστροφας του κ. Γεροντίδη. Ευχόμαστε να εμπλουτιστούν οι εκδρομές και με άλλες δραστηριότητες του χωριού μας καθώς και με γνωριμία με ντόπια προϊόντα.

Με χαρά πληροφορηθήκαμε ότι ο φίλος Γιάννης Αρφάνης εξελέγη στην επιτροπή της διοργάνωσης του «ΣΠΑΡΤΑΘΛΟΥ». Χρόνια ο Γιάννης είναι ένας ακούραστος εθελοντής του αγώνα με την ανιδιοτέλεια που τον διακρίνει. Η επιβράβευσή του με τη συμμετοχή του στην επιτροπή του «ΣΠΑΡΤΑΘΛΟΥ», ενός αγώνα με παγκόσμια φήμη που τιμά και τον τόπο μας. Του ευχόμαστε από καρδιάς κάθε επιτυχία.

Οι κλοπές στο χωριό αλλά και στα γειτονικά μέρη συνεχίζονται. Κάποιοι βιάζονται να πουν ότι είναι από κάπου αλλού αυτοί που έρχονται και ανοίγουν τα σπίτια μας. Αυτό, όμως, δεν φαίνεται πλέον να πείθει. Ας ανοίξουμε τα μάτια μας και ας μην αφήνουμε να περνάνε τέτοια γεγονότα με αδιαφορία. Όσο οι δράστες κυκλοφορούν ανενόχλητοι, τόσο γίνονται περισσότερο θρασείς.

Για το καρναβάλι της Μουτζουροδευτέρας θα διαβάσετε σε άλλες στήλες αναλυτικά. Εκείνο που χαρήκαμε ήταν η σκωπτική διάθεση όλων όσων συμμετείχαν, ιδίως η σάτιρα για τη Δημοτική Αρχή. Υπήρξαν σκέψεις να αποκλειστούν άρματα λόγω ότι σατίριζαν τον Δήμαρχο. Ευτυχώς, όμως, τα άρματα παρέλασαν και ο Δήμαρχος έσπευσε να ανταλλάξει και χειραψία με αυτόν που τον σατίριζε. Ας μην αυτολογοκρινόμαστε, λοιπόν, ιδίως στο Καρναβάλι.

Για τις Ανεμογεννήτριες ούτε φωνή ούτε ακρόαση. Παρακολουθεί κάποιος το θέμα;

Επίσης με τον διαγωνισμό για το οίκημα του Σπυρόπουλου τι γίνεται, προχωράει;

Ας μας ενημερώσει κάποιος αρμόδιος.

Γειά σας πατριώτες.

Ο Καστανιώτης
gld@otenet .gr

Η ΑΡΧΑΙΑ ΣΠΑΡΤΗ ΔΙΔΑΣΚΕΙ

Όπως έχουμε δημοσιεύσει σε προηγούμενο τεύχος, με τη συνεργασία του Πανεπιστημίου Sapienza και του Ινστιτούτου Σπάρτης, οργανώθηκε το πρώτο Διεθνές Επιστημονικό Περιοδικό για τη Σπάρτη THE HISTORICAL REVIEW OF SPARTA που αποτελεί έκδοση του Πανεπιστημίου Sapienza σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Σπάρτης. Από δελτίο τύπου του Ινστιτούτου Σπάρτης ενημερωθήκαμε ότι ο Dr Giorgio Piras, επικεφαλής του Τμήματος Scienze dell'Antichità, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Τμήματος και του Συμβουλίου της Σχολής Γραμμάτων και Φιλοσοφίας και της Διδακτικής Επιτροπής του Πανεπιστημίου Sapienza, έδωσε συνέντευξη στην ενημερωτική ιστοσελίδα του Υπουργείου Εξωτερικών/ Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας Punto Grecia. Μεταξύ άλλων αναφέρεται στην αρχαία Σπάρτη. Μιας και θεωρούμε ότι είναι ένα καλό μάθημα και για ότι συμβαίνει σήμερα στον κόσμο παραθέτουμε τμήμα της συνέντευξης.

Ερώτηση: Ο κόσμος συνεχίζει να επηρεάζεται από πολέμους, συγκρούσεις, θεσμική διαφθορά, δημογραφικά προβλήματα. Ποια διδάγματα θα αντληθούν από την άνοδο και την πτώση της αρχαίας Σπάρτης ως δύναμης του αρχαίου ελληνικού κόσμου;

Απάντηση: Η ιστορία της Σπάρτης χαρακτηρίζεται από μια στιγμή μέγιστης ανάβασης, ως αποτέλεσμα της ολοκλήρωσης του Πελοποννησιακού Πολέμου, η οποία γρήγορα ακολουθείται από την απώλεια της ηγεμονικής θέσης που αποκτήθηκε. Είναι λοιπόν ένα εμβληματικό παράδειγμα της εναλλασσόμενης τύχης της ανθρώπινης ιστορίας, που χαρακτηρίζεται από μια συνεχή άνοδο και επακόλουθη ταχεία πτώση. Μια προειδοποίηση για όλους που πρέπει πάντα να έχουμε κατά νου, ακόμη και στην περίπλοκη ιστορική πραγματικότητα του σήμερα. Είμαστε ακόμα οι ίδιοι άντρες. Θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη ότι η ιστορία της Σπάρτης διδάσκει επίσης την ανθεκτικότητα μιας πόλης που, θεμελιωμένη κυρίως στη στρατιωτική υπεροχή, είναι σε θέση, ακόμη και μετά τη φαινομενική παρακμή, να προσαρμοστεί στη νέα ιστορική συγκυρία της ελληνιστικής εποχής, σε αντίθεση με πολλές άλλες ελληνικές πόλεις. Η πρόσφατη επανεκτίμηση της πολιτικής δυναμικής που έλαβε χώρα στη Σπάρτη τον τρίτο και δεύτερο αιώνα π.Χ. δείχνει την ανάδειξη εξεχουσών προσωπικοτήτων για πολιτιστικό βάθος και ικανότητα εφαρμογής πρόδρομων μεταρρυθμίσεων. Σκεφτείτε, για παράδειγμα, τις μεταρρυθμίσεις που πρότεινε ο Σπαρτιάτης βασιλιάς Κλεομένης Γ', συμπεριλαμβανομένης της διαγραφής χρεών για τον περιορισμό της οικονομικής κρίσης, ενός προγράμματος δίκαιης αναδιανομής της γης, της επέκτασης της ιθαγένειας στους αλλοδαπούς για να αντιμετωπίσουν τη δημογραφική παρακμή, της αποκατάστασης του αρχαίου σπαρτιατικού εκπαιδευτικού συστήματος, της αγωνίας και των αρχαίων θρησκευτικών πρακτικών κατάρτισης, έπεσε σε αχρηστία και τώρα επανεισήχθη. Όχι τυχαία, ο βασιλιάς είχε εκπαιδευτεί στη στωική φιλοσοφία από τον Ζήνωνα και επίσης η σημασία της φιλοσοφίας στην πολιτική εξουσία είναι ένα άλλο από τα δυνατά σημεία της σπαρτιατικής ανάκαμψης, η οποία διδάσκει τη στάση προσαρμογής και «επανεφεύρεσης», ακόμη και με την εισαγωγή αλλαγών, σε νέα και συνεχώς εξελισσόμενα πλαίσια.»

Ερώτηση: Πώς μπορούν τα ιδανικά και οι αξίες του ελληνορωμαϊκού πολιτισμού να εφαρμοστούν στις σημερινές ανάγκες και προκλήσεις; Υπάρχουν διαφορές μεταξύ τους, έχουν κοινό παρονομαστή;

Απάντηση: Η κληρονομιά της σκέψης και του πολιτισμού που μας έρχεται από τον αρχαίο ελληνολατινικό κόσμο εξακολουθεί να είναι ένα βαθύ υπόστρωμα του ευρωπαϊκού πολιτισμού, το θεμέλιο θεμελιωδών εννοιών όπως η δημοκρατία, η ελευθερία, η ιδιότητα του πολίτη, η πρόοδος και πολλές άλλες. Αποτελούν πραγματικά τη βάση του σύγχρονου δυτικού κόσμου και αποτελούν την ουσία του. Αναφέρομαι, για παράδειγμα, σε ολόκληρο το νομολογιακό σύστημα. Από πολλές απόψεις η ελληνολατινική αρχαιότητα δείχνει μια ενότητα αντιλήψεων και προβληματισμών για τον κόσμο και τον άνθρωπο που προέρχεται από έναν κοινό πολιτισμό. Η ελληνική φιλοσοφία και λογοτεχνία υπήρξαν το πρότυπο που ενέπνευσε τον ρωμαϊκό πολιτισμό, πέρα από τις γλωσσικές διαφορές και ορισμένες διαφοροποιήσεις. Μπορούμε να δούμε αυτόν τον κόσμο ως ενιαίο και αν μη τι άλλο οι διαφορές δεν είναι τόσο μεγάλες μεταξύ Ελλάδας και Ρώμης, αλλά οφείλονται στις αλλαγές που έχουν συμβεί σε περισσότερο από μια χιλιετία ιστορίας ή βρίσκονται σε τοπικό και κοινωνικό επίπεδο. Πολλοί Ρωμαίοι, και όχι μόνο οι πιο μορφωμένοι, διάβαζαν και μιλούσαν ελληνικά. Στη συνέχεια, σε όλα υπήρξε μια περαιτέρω ανάπτυξη της σκέψης λόγω του Χριστιανισμού, η οποία βασίστηκε επίσης στις θεμελιώδεις αξίες της κλασικής αρχαιότητας και τις επεξεργάστηκε περαιτέρω (σκέφτομαι, για παράδειγμα, την εξέλιξη της έννοιας του προσώπου και τη σχέση μεταξύ ατόμου και κράτους). Εξακολουθώ να πιστεύω σήμερα ότι η αρχαία αντίληψη του ανθρώπου με τα όριά του, ακόμη και σε σχέση με τη φύση και τη μοίρα, και μια κοσμοπολίτικη ιδέα αδελφοσύνης και ανθρώπινης αλληλεγγύης που αναπτύσσεται σε κάποιο σημείο της ελληνιστικής εποχής είναι θεμελιώδεις. Και επίσης πολύ χαρακτηριστική είναι η σύνδεση μεταξύ του πολιτισμού, της μελέτης και της ανάπτυξης του ατόμου, το οποίο μπορεί να αναπτυχθεί και να απελευθερωθεί από φυσικούς και υλικούς περιορισμούς χάρη στην ατομική εκπαίδευση και δέσμευση.»

Ε.Λ.

Τα παιδιά στον όμορφο κόσμο της ζωγραφικής

Η Αγλαΐα Κωνσταντέλη-Φασουλοπούλου, εργαζόμενη, αλλά και καλλιτέχνιδα με περγαμηνές στην ποίηση, στη ζωγραφική και την χειροτεχνία, δέχθηκε με χαρά την πρόταση μαμάδων για την παράδοση μαθημάτων ζωγραφικής στα παιδιά. Στην ιδέα της δημιουργίας του Τμήματος Ζωγραφικής για παιδιά πρωτοστάτησε η Αντωνία Δαμιανάκη, μετά από συνεννόηση και με άλλες μαμάδες. Για τον σκοπό αυτό το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο της ενορίας μας διέθεσε την αίθουσα του Κέντρου Νεότητας Καστορείου.

Τα μαθήματα παραδίδονται κάθε Κυριακή από ώρα 11η μέχρι και 12η μεσημβρινή και απευθύνονται σε παιδιά ηλικίας από τεσσάρων έως και δώδεκα ετών. Έτσι τα παιδιά έχουν τη δυνατότητα να ασχοληθούν δημιουργικά και να οδηγηθούν στον όμορφο κόσμο της ζωγραφικής, όπως χαρακτηριστικά είπε η κ. Αγλαΐα Κωνσταντέλη.

Στα έργα ζωγραφικής της καλλιτέχνιδας συγκαταλέγονται και οι όμορφοι πίνακες που κοσμούν το παραδοσιακό καφενείο του κ. Βασίλη Γαρυφάλλη στο Καστόρειο, τους οποίους φιλοτέχνησε πρόσφατα γι αυτόν τον χώρο.

Ε.Β.

Το Καστόρειο στους ρυθμούς των Απόκρεω και της Μουτζουροδευτέρας

Μετά από τρία χρόνια προφυλάξεων και αναστολών των εορταστικών εκδηλώσεων επανήλθε το κέφι και η καλή διάθεση για το καθιερωμένο καρναβαλικό μας ξεφάντωμα, που κορυφώθηκε την Καθαρά Δευτέρα, τη Μουτζουροδευτέρα του χωριού μας.

Ημέρες πριν, σχεδιάστηκαν και οργανώθηκαν από μικρούς και μεγάλους άρματα και πεζοπόρα καρναβαλικά σχήματα και ανοίχτηκαν παλιά σεντούκια, ιδανική πηγή για κάθε είδους μασκαρέματα και έξυπνα επινοημένες φορεσιές. Εμπνευσμένοι από την τρέχουσα επικαιρότητα, με σατυρική διάθεση, συνέθεσαν κομμάτι-κομμάτι το Καστανιώτικο παραδοσιακό Καρναβάλι της Μουτζουροδευτέρας.

Το πρόγραμμα των εκδηλώσεων ήταν πλαισιωμένο με αρκετά δρώμενα, που ξεκίνησαν το Σάββατο το απόγευμα στις 25 Φεβρουαρίου 2023 με το άναμμα φωτιάς στην πλατεία, η οποία συντηρήθηκε καθ όλο το τριήμερο. Γύρω από τη φωτιά τα παιδιά διασκέδασαν και απασχολήθηκαν δημιουργικά με Κλόουν και αργότερα πέταξαν αερόστατα, που γέμισαν και φώτισαν τον βραδινό ουρανό. Παράλληλα μασκαρεμένοι συμπολίτες μας με ντουντούκες και μουσική περιήλθαν στα χωριά της Δημοτικής Ενότητας Πελλάνας και έτυχαν θερμής υποδοχής και φιλοξενίας. Στον Άγιο Κωνσταντίνο βρέθηκαν στην εκδήλωση, που είχε οργανώσει η Κοινότητα και ο Πρόεδρος κ. Γεώργιος Ρούμπος, καθώς επίσης και στην εκδήλωση στην Πελλάνα, που είχε οργανώσει ο Πολιτιστικός Σύλλογος Πελλάνας «ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΙ». Και οι δύο εκδηλώσεις ήταν άριστα οργανωμένες και οι κάτοικοι πολύ φιλόξενοι. Στην επιστροφή τους στο Καστόρειο πέρασαν από όλα τα καταστήματα δημιουργώντας μια διασκεδαστική ατμόσφαιρα και μαζί με άλλους συμπολίτες μας συνέχισαν το γλέντι στην πλατεία μέχρι αργά. Την Κυριακή στις 26 Φεβρουαρίου 2023 το βράδυ, συμπολίτες μας αλλά και πολλοί επισκέπτες μασκαρεμένοι με ευφάνταστες παραδοσιακές στολές, με κουδούνια ή χωρίς, συγκεντρώθηκαν στην πλατεία και από εκεί τραγουδώντας άρχισαν να χορεύουν στους κεντρικούς δρόμους και στα καταστήματα του χωριού μας. Όλοι στο τέλος κατέληξαν πάλι στην πλατεία, όπου υπό τους ήχους ζωντανής μουσικής συνέχισαν το ξέφρενο γλέντι. Εκεί, σε όλους τους παρευρισκόμενους προσφέρθηκαν κρασί και μεζέδες, το ψήσιμο των οποίων είχαν αναλάβει ο Θεόκλητος Ρουμελιώτης, Στάθης Γ. Παρασκευόπουλος, ο Γιώργος Παπαδόπουλος με τη βοήθεια των Πανάγου Βασιλείου, και Ντίνου Λαγανά. Στη συνέχεια παρέες επισκέφτη-

καν τον Όραχο της Βορδόνιας και παραβρέθηκαν στο αποκριάτικο γλέντι που είχε οργανώσει με επιτυχία ο Πολιτιστικός Σύλλογος Βορδόνιας «ΖΩΓΡΑΦΟΣ».

Στις 27 Φεβρουαρίου, την Καθαρά Δευτέρα, τη δική μας Μουτζουροδευτέρα, με οδηγό την Κυρά Σαρακοστή προάγγελο της επερχόμενης περιόδου νηστείας και προσευχής παρέλασαν με καυστική σατυρική διάθεση τα άρματα και τα πεζοπόρα τμήματα, πλαισιωμένα από μασκοφόρους καρναβαλιστές και κουδουνάρηδες με τελευταίο το δρώμενο του Βλάχικου γάμου.

Μετά την ολοκλήρωση της καρναβαλικής παρέλασης αναπτύχθηκαν πολλοί κύκλοι χορού που κράτησαν μέχρι αργά. Δεν έλειψε το κέρασμα της καθιερωμένης φασολάδας που με μεγάλη φροντίδα μαγείρεψαν και σέρβιραν τα μέλη του Συλλόγου Φίλοι του Ταϋγέτου «ΛΟΥΣΙΝΑ» ο Ντίνος Λαγανάς, ο Παναγιώτης Βασιλείου, ο Νικήτας Αλειφέρης, ο Μανώλης Μαρκουράκης, ο Δημήτρης Ξυδογιαννόπουλος, ο Στάθης Παρασκευόπουλος και άλλοι τα ονόματα των οποίων μπορεί να μας διαφεύγουν. Την φασολάδα συνόδευσαν σαρακοστιανά εδέσματα και άφθονο κρασί.

Πριν την έναρξη της καρναβαλικής παρέλασης καλωσόρισε τον κόσμο με σύντομο χαιρετισμό και σχετική ομιλία ο Πρόεδρος του Τ.Σ. Καστορείου κ. Βασίλης Λαγανάς. Χαιρετισμό απηύθυνε και ο Δήμαρχος Σπάρτης κ. Πέτρος Δούκας. Στο Καρναβάλι παραβρέθηκε και το παρακολούθησε πολύς κόσμος. Παραβρέθηκαν επίσης ο Βουλευτής κ. Νεοκλής Κρητικός, ο Αντιπεριφερειάρχης Λακωνίας κ. Θεόδωρος Βερούτης, η Αντιδήμαρχος κ. Γεωργία Δεδεδήμου, οι αρχηγοί των δημοτικών παρατάξεων και Δημοτικοί Σύμβουλοι Σταύρος Αργειτάκος, Ευάγγελος Βαλιώτης, Αλέκος Βουνάσης, οι Δημοτικοί Σύμβουλοι Γεώργιος Κουρεμπής, Γιάννης Μαντζουράνης και Αντώνης Καλομοίρης, οι Πρόεδροι των Κοινοτήτων της Δημοτικής Ενότητας Πελλάνας αλλά και άλλων Κοινοτήτων του Δήμου Σπάρτης.

Πολλοί ήταν αυτοί που βοήθησαν να πραγματοποιηθεί και αυτή την χρονιά το Καρναβάλι της Μουτζουροδευτέρας. Ιδιαίτερα θα πρέπει να αναφερθούμε στους καρναβαλιστές, την ψυχή του Καρναβαλιού της Μουτζουροδευτέρας, που συμμετείχαν σε άρματα ή σε πεζοπόρα τμήματα και να επαινέσουμε τις δημιουργίες τους, την εφευρετικότητα τους, ακόμα και την απλή συμμετοχή τους, είτε είναι παλιοί και πρωτοπόροι του καρναβαλιού, είτε νέοι που το συνεχίζουν και το ενδυναμώνουν.

Τη διοργάνωση των αποκριάτικων εκδηλώσεων ανέλαβε η Καρναβαλική Επιτροπή, την οποία απαρτίζουν το Τοπικό Συμβούλιο Καστορείου, εκπρόσωποι των τοπικών Συλλόγων και ενεργοί συμπολίτες μας. Το κόστος των εκδηλώσεων καλύφθηκε με την ευγενική χορηγία του Δήμου Σπάρτης μέσω του Πολιτιστικού Συλλόγου Καστορείου «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ».

Το κόστος για τον αποκριάτικο στολισμό του χωριού μας και των Κλόουν, που απασχόλησαν διαδραστικά και διασκεδαστικά τα παιδιά, κάλυψαν με χορηγίες ο Εμποροεπαγγελματικός Σύλλογος Καστορείου, ο Σύλλογος Φίλοι του Ταυγέτου «ΛΟΥΣΙΝΑ», ο Πολιτιστικός Σύλλογος Καστορείου «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ», η κα Ρένα Δαγριτζίκου, ο κ. Γιάννης Λαγανάς και οι καταστηματάρχες του Καστορείου.

Ε.Β.

Φωτο: Γιώτα Βλαχογιάννη, Ε.Λ.

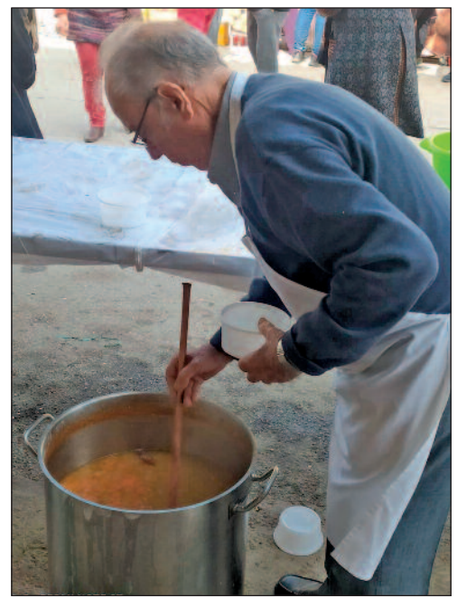

Ενημέρωση του Ινστιτούτου Σπάρτης για το πρόγραμμα Leader 2023-2027

Τη Δευτέρα, στις 23 Ιανουαρίου 2023, πραγματοποιήθηκε στην Αίθουσα εκδηλώσεων του Διοικητηρίου της Π.Ε. Λακωνίας Σπάρτης ενημερωτική συνάντηση, που διοργάνωσε το Ινστιτούτο Σπάρτης με τη συνεργασία της Αναπτυξιακής εταιρίας «Πάρνων» ΑΕ, η οποία αφορούσε στην ενημέρωση των συλλογικών φορέων του Δήμου Σπάρτης για το νέο πρόγραμμα Leeder 2023-2027.

Σκοπός της συνάντησης ήταν η ενημέρωση των φορέων για τις χρηματοδοτικές ευκαιρίες στον τομέα του πολιτισμού, των περιβαλλοντικών και των αναπτυξιακών δράσεων, προκειμένου να καταθέσουν προτάσεις, οι οποίες μετά από αξιολόγηση να συμπεριληφθούν στο νέο πρόγραμμα και να αποτελέσουν τη βάση του σχεδιασμού για την περιοχή του Δήμου Σπάρτης.

Επίσης αναλύθηκαν μέτρα μέσω των οποίων οι συλλογικοί φορείς θα μπορέσουν να υλοποιήσουν δράσεις πολιτισμού αλλά και άλλες δράσεις που θα έχουν σχέση με την τοπική ανάπτυξη.

Στη συζήτηση αναφέρθηκε από τους συλλόγους η οικονομική τους αδυναμία, προκειμένου να προτείνουν και να ζητήσουν την ένταξη δράσεων στο πρόγραμμα Leader, αφού η χρηματοδότηση καλύπτει μέρος του κόστους αυτών.

Στην παρουσίαση, που έκανε ο κ. Δημήτριος Κολινιώτης στέλεχος της Αναπτυξιακής εταιρίας «ΠΑΡΝΩΝ ΑΕ, διαπιστώθηκαν πολλές ευκαιρίες αλλά και οι δυσκολίες από την πλευρά των συλλόγων, οι οποίοι δεν έχουν την τεχνική υποστήριξη, αλλά και την απαραίτητη οικονομική επάρκεια για να ανταποκριθούν σε μεγαλύτερα προγράμματα στα πλαίσια των ευκαιριών του νέου Leader.

Επίσης ο κ. Σπύρος Φλώρος Πρόεδρος της ΕΔΠ Leader/CLLD αναφέρθηκε στις υπάρχουσες οικονομικές δυνατότητες και πώς οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να τις διεκδικήσουν.

Μετά από συζήτηση και αρκετά ερωτήματα που τέθηκαν από τους εκπροσώπους των συλλόγων η κ. Αναστασία Κανελλοπούλου, Πρόεδρος του Ινστιτούτου Σπάρτης, τους ενημέρωσε για τη δυνατότητα τόσο του Ινστιτούτου Σπάρτης όσο και της Αναπτυξιακής εταιρίας «ΠΑΡΝΩΝ ΑΕ να τους παράσχουν την αναγκαία στήριξη προκειμένου οι σύλλογοι να υποβάλουν τις προτάσεις τους.

Ε.Β

Η διαδικασία επιστροφής του κατ' αποκοπή ποσού ΦΠΑ για τους αγρότες του ειδικού καθεστώτος, ψηφιοποιήθηκε και απλοποιήθηκε.

Από τις 02/05/2023 και μετά:

• **η αίτηση επιστροφής υποβάλλεται ψηφιακά στην πλατφόρμα «myBusinessSupport»**, και τα **σχετικά παραστατικά** για τον υπολογισμό του ποσού επιστροφής του ΦΠΑ **αντλούνται αυτόματα από την πλατφόρμα myDATA**,

• επιταχύνεται η καταβολή του επιστρεπτέου ποσού, με πίστωση στον λογαριασμό των δικαιούχων ανά δεκαπενθήμερο.

Για την καταβολή της επιστροφής είναι απαραίτητο **να έχει δηλωθεί ο λογαριασμός IBAN** στην **ψηφιακή πύλη «myAADE»** (myaade.gov.gr), **στην επιλογή «Μητρώο & Επικοινωνία»**.

Ενόψει της εφαρμογής της νέας ψηφιακής διαδικασίας στις **02/05/2023**, εάν τυχόν έχετε υποβάλει **χειρόγραφη αίτηση επιστροφής ΦΠΑ στη ΔΟΥ ή μέσω συνεταιρισμού από την 01.03.2023, παρακαλούμε να την υποβάλετε εκ νέου ψηφιακά**.

Περισσότερες λεπτομέρειες για τον τρόπο υποβολής της αίτησης επιστροφής του ΦΠΑ για τους αγρότες του ειδικού καθεστώτος μπορείτε να δείτε στην πλατφόρμα «myBusinessSupport», από την έναρξη λειτουργίας της νέας διαδικασίας στις 02/05/2023.

Κοπές πίτας και ευχές για το νέο έτος

Οι δύο πρώτοι μήνες του χρόνου διαχρονικά είναι η περίοδος που οι φορείς οργανώνουν εκδηλώσεις για την κοπή της πίτας και για την ανταλλαγή ευχών για το νέο έτος. Έτσι και οι φορείς του Καστορείου ένας-ένας οργάνωσε την δική του εκδήλωση. Παρών πάντα ο ιερέας μας π. Νεκτάριος να ευλογεί και να κόβει την πίτα δίνοντας ευχές και έναν καλό λόγο αγάπης.

Σε όλες τις εκδηλώσεις τα μικρά παιδιά έψαλαν τα κάλαντα, αντηλλάγησαν ευχές για το νέο έτος και γενικά κυριαρχούσε μια ευχάριστη και εορταστική ατμόσφαιρα. Η Αίθουσα του Πολιτιστικού Κέντρου «Μπακή» ήταν ο χώρος που πραγματοποιήθηκαν οι περισσότερες εκδηλώσεις και σε όλες παραβρέθηκαν πολλοί συμπολίτες μας.

Το Σάββατο στις 14 Ιανουαρίου 2023, το απόγευμα κόπηκε η πίτα του Κατηχητικού Σχολείου στην αίθουσα του Κέντρου Νεότητας Καστορείου. Στον ίδιο χώρο, την Πέμπτη στις 19 Ιανουαρίου 2023 το απόγευμα, έκοψε πίτα η Χορωδία Παραδοσιακής Μουσικής Καστορείου.

Στις 29 Ιανουαρίου 2023, ημέρα Κυριακή, μετά τη Θεία Λειτουργία, στην αίθουσα του Πολιτιστικού Κέντρου «Μπακή», παρουσία αρκετών συμπολιτών μας, πραγματοποιήθηκε η κοπή πίτας του Τοπικού Συμβουλίου Καστορείου. Την πίτα πρόσφερε ο Πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου κ. Βασίλης Λαγανάς. Στη διάρκεια της εκδήλωσης ο Πρόεδρος απηύθυνε χαιρετισμό και σύντομη ομιλία

Την Κυριακή στις 5 Φεβρουαριου 2023, μετά τη Θεία Λειτουργία, τα μέλη του Φιλόπτωχου Ταμείου της ενορίας μας έκοψαν τη δική τους πίτα. Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε ότι κάθε Κυριακή μετά το πέρας της Θείας Λειτουργίας, εκτός των Κυριακών που τελείται μνημόσυνο, οι κυρίες του Φιλόπτωχου Ταμείου προσφέρουν στην αίθουσα του Πολιτιστικού Κέντρου Μπακή καφέ, τσάι και γλυκίσματα σε όλο το εκκλησίασμα. Οι κυρίες έχουν χωρισθεί σε ομάδες και εναλλάξ η κάθε ομάδα αναλαμβάνει την προμήθεια, την προετοιμασία και το σερβίρισμα των προσφερομένων ειδών. Στην εν λόγω εκδήλωση σειρά είχε η ομάδα που απαρτίζεται από την Αγγελική Κουτρουμπή, την Χριστίνα Κορτζή και την Άννα Πάντου, οι οποίες πρόσφεραν την πίτα και όλα τα υπόλοιπα.

Στις 12 Φεβρουαρίου 2023, το πρωί, μετά το πέρας της Θείας Λειτουργίας πραγματοποιήθηκε εκδήλωση με κοπή πίτας του ΚΑΠΗ Καστορείου. Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν πολλοί συμπολίτες μας, επίσημοι και τοπικοί φορείς. Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης ο Πρόεδρος του Ν.Π. Κοινωνικής Προστασίας κ. Τάκης Μπεμπέτσος, που προΐσταται του ΚΑΠΗ, απηύθυνε χαιρετισμό με ευχές για μια καλή και εποικοδομητική χρονιά και αναφέρθηκε στον επικείμενο προγραμματισμό δράσεων του Κέντρου. Επίσης χαιρετισμό και ευχές απηύθυναν ο Δήμαρχος Σπάρτης κ. Πέτρος Δούκας και ο Πρόεδρος του Τ.Σ. Καστορείου κ. Βασίλης Λαγανάς. Ο κ. Μπάμπης Μπασκουρέλος μέλος της Επιτροπής διαχείρισης του Παραρτήματος ΚΑΠΗ Καστορείου ενημέρωσε τους παρευρισκόμενους συμπολίτες μας για τη διαδικασία εγγραφής μελών και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά καθώς και για δράσεις που μπορούν να πραγματοποιηθούν. Η Εκδήλωση διοργανώθηκε από το Ν.Π. Κοινωνικής Προστασίας, Αλληλεγγύης και Παιδείας του Δήμου Σπάρτης σε συνεννόηση με την Επιτροπή Διαχείρισης του ΚΑΠΗ Καστορείου. Την πίτα, τα αναψυκτικά και τα γλυκίσματα που σερβιρίστηκαν πρόσφερε το Ν.Π. Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης του Δήμου Σπάρτης.

Ε.Β.

Νέα Γεωργία Νέα Γενιά

Ο οργανισμός "Νέα Γεωργία Νέα Γενιά" είναι μια πρωτοβουλία που στοχεύει στη δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης και επιχειρηματικότητας για τους νέους στον κλάδο της αγροδιατροφής στην Ελλάδα. Ξεκίνησε το 2018με πρωτοβουλία και δωρεά του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος (ΙΣΝ) στο πλαίσιο του προγράμματος Επανεκκίνηση και Ενίσχυση των Νέων. Τον Οκτώβριο του 2020, η πρωτοβουλία εξελίχθηκε σε αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία με έδρα την Ελλάδα, επεκτείνοντας τις δραστηριότητες και το δίκτυο συνεργατών της, διατηρώντας παράλληλα τη στενή συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Rutgers ως στρατηγικό και τεχνικό σύμβουλο.

Στρατηγικός τεχνικός σύμβουλος για την υλοποίησή των δράσεων σε στρατηγικό και επιχειρησιακό επίπεδο είναι το Πανεπιστήμιο Rutgers, το οποίο έχει μακρόχρονη εμπειρία στον αγροδιατροφικό τομέα και σε συνεργασία με το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και την Αμερικανική Γεωργική Σχολή,

Οι δράσεις του προγράμματος προσφέρονται δωρεάν στους συμμετέχοντες και αφορούν τρεις βασικούς άξονες: την παροχή προγραμμάτων κατάρτισης και συμβουλευτικής, την υποστήριξη της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας, καθώς και τη δημιουργία υποδομών. Παράλληλα, διοργανώνονται εκδηλώσεις.

Στο πλαίσιο της αγροτικής έκθεσης «AGROTHESSALY 2023», στη Λάρισα, παρουσιάστηκε η νέα και καινοτόμος ερευνητική δράση «Ενισχύοντας την αξία των προϊόντων ΠΟΠ* & ΠΓΕ*» κατά την ημερίδα της Εθνικής Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΕΘΕΑΣ). Η δράση φιλοδοξεί μέσω της ανεύρεσης και προσθήκης ισχυρισμών υγείας σε προϊόντα της ελληνικής γης, να αναδείξει την αξία τους, προωθώντας, παράλληλα, τις εξαγωγές τους. Σημειωτέον ότι, σύμφωνα με αναλύσεις, η αξία αυτών των προϊόντων παγκοσμίως προβλέπεται να φτάσει τα 180 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως. Προϊόντα που στην παρούσα φάση μελετώνται είναι το Ακτινίδιο Πιερίας, το Μήλο Ζαγοράς, το Αμύγδαλο Συκουρίου και το Πορτοκάλι Μάλεμε Χανίων.

Το πρώτο προϊόν που παράγεται μέσω του Προγράμματος είναι το Αριάνι Παγγαίου. Πρόκειται για ένα προϊόν που προέρχεται από τη ζύμωση κατσικίσιου γάλατος και έχει τα προβιοτικά χαρακτηριστικά του γιαουρτιού και τη διατροφική αξία του κατσικίσιου γάλακτος. Επιπλέον δεν έχει συντηρητικά, ενώ η γεύση του δεν είναι έντονη, κάνοντάς το ιδιαίτερα αρεστό στα παιδιά που δεν πίνουν εύκολα το κατσικίσιο γάλα.

Νέες ιδέες για νέους αγρότες.

Στη δεύτερη φάση, το έργο επικεντρώνεται στην επιχειρηματική υποστήριξη και στην όσο το δυνατό πιο ολοκληρωμένη στρατηγική εμπορικής ανάδειξης των χαρακτηρισμών υγείας, που θα προσδώσουν υπεραξία στα παραγόμενα προϊόντα.

Γίνεται σαφές ότι η ανεύρεση και η προσθήκη ισχυρισμών υγείας σε προϊόντα της Ελληνικής γης, θα τους δώσει μεγάλη προστιθέμενη αξία, κυρίως για τις εξαγωγές.

Καλλιρρόη Λαμπή

(*) ΠΟΠ: Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης, ΠΓΕ: Προστασία Γεωγραφικής Ένδειξης

https://www.snf.org/el/nea-istories/istories/enas-hronos-nea-georgia-gia-ti-nea-genia/
https://www.generationag.org/sxetika-me-emas/istoria

Γεωργία Δέσμευσης Άνθρακα

Με την ευκαιρία της παρουσίασης Κόμβου Αριστείας Carbonica (Carbonica Excellence Hub), που έγινε στις 8 και 9 Φεβρουαρίου 2023 στις εγκαταστάσεις της ΔΕΘ HELEXPO, αναζητήσαμε πληροφορίες σχετικά για τη γεωργία δέσμευσης άνθρακα. Το έργο του κόμβου έχει ως στόχο τη σύνδεση των οικοσυστημάτων καινοτομίας της Ελλάδας, της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας και της Κύπρου για την υιοθέτηση και την εφαρμογή καινοτόμων πρακτικών δέσμευσης άνθρακα στη γεωργία.

Στο πλαίσιο της Πράσινης Συμφωνίας, που αποτελεί την αναπτυξιακή στρατηγική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ), απαιτείται η επιβράδυνση και η αντιστροφή της συσσώρευσης διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα, που ευθύνεται σε μεγάλο βαθμό για την υπερθέρμανση του πλανήτη. Μια από τις δράσεις η αύξηση της απορρόφησης / δέσμευσης του άνθρακα από το διοξείδιο του άνθρακα που παράγεται. Αυτό μπορεί να γίνει είτε με τεχνολογικές είτε με λύσεις που βασίζονται στη φύση. Εδώ έρχεται η ανθρακοδεσμευτική γεωργία, η οποία εφαρμόζοντας βελτιωμένες πρακτικές διαχείρισης της γης, που ενισχύουν τη δέσμευση άνθρακα ή και τη μείωση της έκλυσης άνθρακα στην ατμόσφαιρα, έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της δέσμευσης του άνθρακα στα οικοσυστήματα. Επιπλέον η ανθρακοδεσμευτική γεωργία θα έχει σημαντικά οφέλη και για τη βιοποικιλότητα.

Ορισμένα παραδείγματα από πρακτικές ανθρακοδεσμευτικής γεωργίας είναι:

- Μειωμένη χρήση λιπασμάτων,
- Μειωμένη άροση,
- Βελτίωση στη διαχείριση υπολειμμάτων π.χ. η κάλυψη του εδάφους με σάπια φύλλα ή υλικά υπολειμμάτων καλλιέργειας, όπως άχυρα, ενισχύει την υγρασία και τη γονιμότητα του εδάφους, ενώ επιτρέπει στο οργανικό υλικό να αλληλεπιδρά με μικροοργανισμούς για πιο υγιή σύνθεση του εδάφους,
- Εξάλειψη γυμνής αγρανάπαυσης. Αφήνοντας την καλλιεργούμενη γη να μείνει σε αδράνεια για μια ή περισσότερες σεζόν αφήνει το έδαφος εκτεθειμένο χωρίς καμία προστασία από τη ζέστη, τον άνεμο, τη βροχή και τα ζιζάνια, όπου ο άνθρακας του εδάφους μπορεί να διαφύγει πιο εύκολα. Αντίθετα, η σπορά καλλιεργειών που δεσμεύουν το άζωτο όπως το τριφύλλι μπορεί να βοηθήσει στη διατήρηση του άνθρακα στο έδαφος καθώς και στη βελτίωση της περιεκτικότητας σε άζωτο του εδάφους για την επόμενη καλλιέργεια.
- Αύξηση καλλιεργειών κάλυψης. Αυτού του είδους οι καλλιέργειες καλλιεργούνται ακριβώς για την προστασία του εδάφους, το οποίο διαφέρει από την πρωτογενή καλλιέργεια που συνήθως καλλιεργείται στο αγρόκτημα. Οι καλλιέργειες κάλυψης μειώνουν την επιφανειακή διαταραχή και βοηθούν στη δέσμευση θρεπτικών συστατικών για την οικοδόμηση της γονιμότητας του εδάφους και του οργανικού άνθρακα του εδάφους.
- Σπορά συνοδευτικών καλλιεργειών Καλλιεργώντας 2 ή περισσότερες καλλιέργειες κοντά η μία στην άλλη, ωφελεί όχι μόνο οι καλλιέργειες αλλά και το έδαφος. Η γνώση των συμπληρωματικών καλλιεργειών είναι απαραίτητη για τη μεγιστοποίηση της ανάπτυξης και της παραγωγής των καλλιεργειών. Για παράδειγμα, μια καλλιέργεια σπέρνεται για την προστασία της πρωτογενούς καλλιέργειας από παράσιτα και έντομα.

Αγροδασοπονία. Σκόπιμη ενσωμάτωση και δέντρων με την καλλιέργεια.

Ε.Λ.

Πληροφορίες: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/qanda_21_6688
https://legacy.eagronom.com/en/blog/10-best-carbon-farming-practices/

ΕΚΤΑΚΤΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΩΝ

Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων αποφάσισε την έκτακτη ενίσχυση επαγγελματιών και μη μελισσοκόμων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων από την Ουκρανική κρίση. Το συνολικό ποσό αφορά στα 12 εκατ. ευρώ. Το ποσό της ενίσχυσης ανέρχεται σε 8 ευρώ ανά κυψέλη για όσους επαγγελματίες μελισσοκόμους διαχειρίζονται από 110 κυψέλες και άνω και για τους μη επαγγελματίες ορίζεται στο 50% αυτής των επαγγελματιών, δηλαδή 4 ευρώ ανά κυψέλη. Στην περιοχή μας έχουμε μελισσοκόμους που παράγουν εξαιρετικό μέλι. Το όριο των 110 κυψελών μας φαίνεται μεγάλο. Θα έπρεπε να ληφθούν υπόψη και μικροί παραγωγοί.

Το Καστόρειο τίμησε μεγαλόπρεπα την εθνική επέτειο της 25ης Μαρτίου και τη μνήμη του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου

Με κάθε επισημότητα και λαμπρότητα εορτάσθηκε στο Καστόρειο η επέτειος της 25ης Μαρτίου 1821 και ο Ευαγγελισμός της Υπεραγίας Θεοτόκου.

Την προηγούμενη της επετείου πραγματοποιήθηκαν στα Σχολεία εορταστικές εκδηλώσεις. Στο Γυμνάσιο και Λύκειο πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά εκδήλωση με διαδραστική παρουσίαση των γεγονότων της Επανάστασης, αλλά και των πορτρέτων των μεγάλων αγωνιστών, μέσα από πίνακες ζωγραφικής, όπως τους συνέθεσαν σπουδαίοι Έλληνες και ξένοι ζωγράφοι της εποχής, μεταξύ των οποίων και ο δικός μας Παναγιώτης Ζωγράφος από τη Βορδόνια. Σε κάθε παρουσίαση πίνακα οι μαθητές απάγγελλαν ποιήματα σχετικά με τα απεικονιζόμενα πρόσωπα και τα εξιστορούμενα γεγονότα.

Την ιδιαίτερα πρωτότυπη και επιμορφωτική παρουσίαση επιμελήθηκε η καθηγήτρια φιλόλογος κ. Στυμονιάρη Σωτηρία. Παράλληλα στο Δημοτικό Σχολείο και Νηπιαγωγείο τα παιδιά, στη δική τους εορτή, απήγγειλαν ποιήματα και τραγούδησαν παραδοσιακά τραγούδια που υμνούσαν τους αγώνες και τις θυσίες των προγόνων μας για την αποτίναξη του τουρκικού ζυγού.

Ανήμερα, το πρωί, τελέσθηκε η Θεία Λειτουργία και η Δοξολογία στην εκκλησία μας από τον ιερέα μας π. Νεκτάριο. Τον πανηγυρικό της ημέρας εκφώνησε με εμπεριστατωμένη ομιλία η μαθήτρια Λυκείου Παναγιώτα Ζούζουλα του Δημητρίου και της Αγγελικής. Μετά την απόλυση, όλοι μετέβησαν στο Ηρώο, όπου ψάλθηκε η επιμνημόσυνη δέηση υπέρ των πεσόντων αγωνιστών. Ακολούθησε κατάθεση στεφάνων από τους φορείς του τόπου μας και ο Πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου Καστορείου κ. Βασίλης Λαγανάς εκφώνησε σχετική με την ημέρα ομιλία. Στη συνέχεια οι μαθητές των Σχολείων μας απήγγειλαν ποιήματα και έψαλαν τον Εθνικό μας Ύμνο.

Ακολούθησε η παρέλαση της μαθητιώσας νεολαίας μας, της οποίας ηγήθηκε έφιππος σε λευκό άλογο ο κ. Χρήστος Βασιλείου, ντυμένος με την παραδοσιακή στολή του τσολιά. Οι εορταστικές εκδηλώσεις έκλεισαν στο προαύλιο του Γυμνασίου – Λυκείου με ελληνικούς παραδοσιακούς χορούς που χόρεψαν οι μαθητές. Η μεγάλη αυτή ιστορική και θρησκευτική εορτή τελέσθηκε σε μια πλιόλουστη ημέρα και χάρισε σε όλους στιγμές εθνικής ανάτασης και υπερηφάνειας. Την εκδήλωση παρακολούθησαν γονείς των μαθητών και πάρα πολύς κόσμος. Τον Δήμο Σπάρτης εκπροσώπησε η Γεν. Γραμματέας κ. Μαρία Χάντζου. Παραβρέθηκαν επίσης πολλοί επίσημοι, οι καθηγητές και οι δάσκαλοι των Σχολείων μας, εκπρόσωποι τοπικών φορέων και τα μέλη του Τοπικού Συμβουλίου Καστορείου.

Ε.Β.

45η Εθελοντική Αιμοδοσία στο Καστόρειο

Έκλεισε εξάμηνο από την ημερομηνία της προηγούμενης αιμοδοσίας στο Καστόρειο και ο Φαρμακοποιός κ. Μπάμπης Μπασκουρέλος, διαχειριστής της Τράπεζας αίματος Καστορείου, που τηρείται στο Γενικό Νοσοκομείο Σπάρτης, ανακοίνωσε την ημερομηνία της νέας αιμοδοσίας. Κάλεσμα απηύθυνε και στον συγκεντρωμένο κόσμο, την Καθαρά Δευτέρα, πριν την παρέλαση του Καρναβαλιού της Μουτζουροδευτέρας.

Η Αιμοδοσία πραγματοποιήθηκε την 1η Μαρτίου 2023, στην αίθουσα του Πολιτιστικού Κέντρου «Μπακή». Όπως πάντα γίνεται, η Κινητή Μονάδα Αιμοδοσίας του Νοσοκομείου Σπάρτης πραγματοποίησε την αιμοληψία, στην οποία βοήθησαν εθελοντικά η Διευθύντρια του Κέντρου Υγείας Καστορείου κ. Σταθούλα Αραχωβίτη και η νοσηλεύτρια κ. Καντούλα Οικονομάκη-Αρβανίτη.

Και αυτή τη φορά υπήρξε μεγάλη προσέλευση αιμοδοτών συμπατριωτών μας, που έδωσαν λίγο από το αίμα τους, εκφράζοντας την έμπρακτη αλληλεγγύη τους στον συνάνθρωπό με αυτή την μεγάλη προσφορά τους. Ευχαριστούμε για άλλη μια φορά όλους τους συντελεστές εκφράζοντας την ευγνωμοσύνη μας γι αυτό το έργο ζωής. ***Ε.Β.***

Εκδρομή στα αξιοθέατα της Κορινθίας

Στις 19 Μαρτίου 2023, με πρωτοβουλία της Πόλυς Μουτή και του Μπάμπη Μπασκουρέλου, οργανώθηκε εκδρομή με προορισμό στα σημαντικά αξιοθέατα του Νομού Κορινθίας. Με λεωφορείο ενωρίς έφθασαν στην Αρχαία Κόρινθο και ξεναγήθηκαν στον αρχαιολογικό χώρο της Αρχαίας Κορίνθου και θαύμασαν τα πολύ σημαντικά εκθέματα του εκεί ευρισκόμενου Μουσείου. Στη συνέχεια μετέβησαν στο Λουτράκι και ανέβηκαν στην Ιερά Μονή του Οσίου Παταπίου, όπου προσκύνησαν το ιερό του σκήνωμα.

Αργότερα επισκέφτηκαν τη λίμνη της Βουλιαγμένης και τον αρχαιολογικό χώρο του Ηραίου στην Περαχώρα Λουτρακίου. Η ενδιαφέρουσα απόδραση έκλεισε με φαγητό στην ταβέρνα της συμπατριώτισσάς μας Δέσποινας Μυρίδη, γνωστή ταβέρνα του Λουτρακίου και απόλαυσαν σαρακοστιανά εδέσματα. Μετά το φαγητό πήραν το δρόμο της επιστροφής ικανοποιημένοι από αυτήν την όμορφη ψυχαγωγική και ενημερωτική απόδραση. ***Ε.Β.***

Φωτο: Αβα Μπουλούμπαση

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Η Αδαμαντία Βλαχάκη του Ηλία και της Γεωργίας έλαβε το πτυχίο της από την Φαρμακευτική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Η Νικολέτα-Ζωή της Θωμαής και του Γεωργίου Νικ. Πάντου έλαβε το πτυχίο της από το Τμήμα Αγωγής και Εκπαίδευσης Προσχολικής ηλικίας του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και η αδελφή της Ελισάβετ πέρασε στις Πανελλήνιες προκαταρτικές εξετάσεις στο Τμήμα Οικονομικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Πειραιά.

Η Αγλαΐα Κωνσταντέλη, που μέχρι σήμερα γνωρίζαμε ότι ασχολείται με την ποίηση και την ζωγραφική, πρόσφατα μάθαμε ότι δοκιμάστηκε και στον πεζό λόγο γράφοντας ένα όμορφο χριστουγεννιάτικο διήγημα-παραμύθι με τίτλο τα Χριστούγεννα της Πανδώρας. Για το έργο της αυτό διακρίθηκε από τον Ελληνικό Πολιτιστικό Όμιλο Κυπρίων Ελλάδος και έλαβε τον Α' έπαινο.

Η Βασιλική Κουτσουμπού έλαβε με άριστα τον τίτλο του Μεταπτυχιακού στο Τμήμα της Φιλοσοφικής του Ε. Κ. Π. Α με θέμα: Ιστορία της Φιλοσοφίας και των Ιδεών.

Η Διπλωματική της, επίσης με άριστα, είχε θέμα: Ψυχή και θρησκευτικό βίωμα - η ένδειξη του πένθους. ***Ε.Β.***

Στις 8 Μαρτίου, την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας

Σε μια μικρή παρέα γυναικών, που έπινε καφέ σε καφενείο του χωριού μας, έπεσε το ερώτημα, τι θα κάνουμε την ημέρα της εορτής της γυναίκας; και η απάντηση δόθηκε αμέσως: μα να βρεθούμε, να συναντηθούμε πάλι και να καθίσουμε όλες μαζί αυτή την ημέρα, να μιλήσουμε, να ανταλλάξουμε απόψεις, να συμφάγουμε και γιατί όχι, να διασκεδάσουμε. Την πρόταση αυτή η Πόλυ και η Αντιγόνη την έκαναν πράξη και στόμα με στόμα μαθεύτηκε, η μια προσκαλούσε την άλλη και στις 8 Μαρτίου, ημέρα τιμής του καθημερινού αγώνα που δίνει η γυναίκα αιώνες τώρα, αλλά και τιμής για όσα έχει κατακτήσει, βρέθηκαν όλες μαζί στην ταβέρνα του Μερεκούλια και η μικρή παρέα έγινε τόσο μεγάλη που γιόμισε το μαγαζί. Η Πόλυ και η Αντιγόνη τα είχαν όλα οργανώσει τέλεια.

Στην ταβέρνα μίλησαν, είπαν τα δικά τους, είπαν για χαρές, αλλά και για λύπες. Ορκίστηκαν καμιά μάνα να μη χάσει άδικα το παιδί της, τις άγγιξε κατάκαρδα ο πόνος και το άδικο των Τεμπών. Αλλά μετά σκέφτηκαν η ζωή είναι εδώ, πισωγυρίσματα και στασιμότητα δεν βοηθούν, αλλά ρουφούν στον πάτο. Προχώρησαν παρακάτω. Έφαγαν, τσούγκρισαν, και επανήλθε το χαμόγελο στα χείλη τους, γιατί έτσι είναι η ζωή. Σιγοτραγούδησαν όλες μαζί και χόρεψαν και διασκέδασαν όλες μαζί, γιατί έτσι είναι η ζωή. Είναι γυναίκες γεννημένες να στέκονται όρθιες, να γενούν, να δημιουργούν, να αγωνίζονται, να ζουν. Έτσι είναι η ζωή της γυναίκας και η γυναίκα είναι η ίδια ζωή. ***Ε.Β.***

• Ο **Γεώργιος Οικονομάκης**, Πρόεδρος του Συλλόγου Γονέων Τριτέκνων Οικογενειών Νομού Λακωνίας, κατά τις αρχαιρεσίες που πραγματοποιήθηκαν στις 28/1/2023, εκλέχθηκε μέλος στο Δ.Σ. της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Τριτέκνων (ΠΟΤ) και του ανατέθηκαν τα καθήκοντα των Δημοσίων Σχέσεων της Ομοσπονδίας. Του ευχόμαστε καλή επιτυχία και ευόδωση των επιδιωκόμενων στόχων προς το συμφέρον των τριτέκνων οικογενειών της πατρίδας μας.

• Η κ. **Ελένη Κάτσιου** διέθεσε χρηματικό ποσό ύψους 480€ για την εργασία και αντικατάσταση του νεροχύτη, των μπαταριών και των σωληνώσεων στο Κέντρο Υγείας Καστορείου. Εθελοντική εργασία στο Ιατρείο προσέφερε και ο κ. Γεώργιος Λιακόπουλος.

Γράφει η Κάρεν-Καλίσα Χιώτη

Η σταδιακή ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε έναν κοινό ευρωπαϊκό χώρο με 27 κράτη μέλη

Η 1η Ιανουαρίου 2023 ήταν η 50ή επέτειος της πρώτης από τις έως τώρα επτά διευρύνσεις, οι οποίες έχουν δημιουργήσει την Ευρωπαϊκή Ένωση που γνωρίζουμε σήμερα, και με την ευκαιρία θα δοθεί παρακάτω μία σύντομη ανασκόπηση της ανάπτυξής της

Με σκοπό τον τερματισμό των συχνών και αιματηρών συγκρούσεων που έφτασαν στην κορύφωσή τους στον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, Ευρωπαίοι πολιτικοί ξεκινούν τη διαδικασία οικοδόμησης αυτού που γνωρίζουμε σήμερα ως Ευρωπαϊκή Ένωση. Η αρχική ιδέα ήταν ότι με την αύξηση του εμπορίου μεταξύ των χωρών, ο πόλεμος θα ήταν πρακτικά αδύνατος. Έκτοτε, η ευρωπαϊκή συνεργασία επεκτάθηκε τόσο σε εύρος (ως προς τον αριθμό των μελών) όσο και σε βάθος (ως προς τη φύση της συνεργασίας).

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα δημιουργήθηκε το 1952 μεταξύ έξι χωρών, Βέλγιο, Γαλλία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία και Δυτική Γερμανία, με στόχο την ελαχιστοποίηση του κινδύνου ενός νέου πολεμικού επανεξοπλισμού.

Το 1957, η συνεργασία ενισχύθηκε περαιτέρω όταν, με την υπογραφή της Συνθήκης της Ρώμης, ιδρύθηκε η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ). Η ΕΟΚ είχε ως στόχο να προωθήσει την ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών, υπηρεσιών και εργαζομένων μεταξύ των χωρών της Ευρώπης για να εξασφαλίσει αυξημένη ευημερία. Στις 19 Μαρτίου 1958 πραγματοποιήθηκε στο Στρασβούργο της Γαλλίας η πρώτη σύνοδος της Ευρωπαϊκής Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης, προδρόμου του σημερινού Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με εκλεγμένο πρόεδρο τον Robert Schuman. Αντικαθιστά την Κοινή Συνέλευση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα και μετονομάζεται σε Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις 30 Μαρτίου 1962. Η κοινή γεωργική πολιτική (ΚΓΠ), η οποία θεσπίστηκε την ίδια χρονιά, και που αργότερα θα έχει τεράστια σημασία ιδίως για την Ελλάδα, βασίζεται στην εταιρική σχέση τόσο του κλάδου της γεωργίας με την κοινωνία όσο της Ευρώπης με τους αγρότες της.

Την 1η Ιουλίου 1968, τα έξι τότε κράτη μέλη της ΕΟΚ καταργούν τους τελωνειακούς δασμούς στα αγαθά που αποτελούν αντικείμενο των μεταξύ τους εμπορικών συναλλαγών και ελευθερώνουν για πρώτη φορά το διασυνοριακό εμπόριο. Εφαρμόζουν επίσης τους ίδιους δασμούς στις εισαγωγές τους από τρίτες χώρες. Επομένως, το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών και μεταξύ αυτών και του υπόλοιπου κόσμου αυξάνεται με γρήγορους ρυθμούς.

Η πρώτη διεύρυνση πραγματοποιήθηκε την 1η Ιανουαρίου 1973, όταν με την προσχώρηση της Δανίας, της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου τα κράτη μέλη γίνονται εννέα. Μία από αυτές τις χώρες, δηλαδή το Ηνωμένο Βασίλειο, δεν είναι πλέον μέλος, καθώς αποχώρησε από την ΕΕ στις 31 Ιανουαρίου 2020, μετά από δημοψήφισμα. Οι οικονομικές και διοικητικές συνέπειες έχει οδηγήσει τους Βρετανούς σε μια όλο και πιο έντονη πολιτική συζήτηση για τη σκοπιμότητα του νέου καθεστώτος της χώρας. Όσον αφορά τη Δανία, η στάση της ως προς το περιεχόμενο και την κατεύθυνση της ευρωπαϊκής συνεργασίας καθώς και τον βαθμό δέσμευσης χαρακτηρίστηκαν από κάποιο σκεπτικισμό και επιφυλακτικότητα, κάτι που έχει εκφραστεί με τη μορφή εξαίρεσης (opt out) από μερικούς τομείς πολιτικής της Ένωσης.

Η Ελλάδα είχε ήδη υποβάλει αίτηση ένταξης στη νεοσύστατη Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα τον Ιούνιο του 1959, η οποία οδήγησε στη Συμφωνία Σύνδεσης μεταξύ Ελλάδας και ΕΟΚ. Υπογράφηκε τον Ιούνιο του 1961 και ήταν η πρώτη συμφωνία αυτού του είδους που συνήψε η ΕΟΚ. Η Συμφωνία αυτή, που ουσιαστικά αποτελούσε το πρώτο βήμα για την ένταξη της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, «πάγωσε» μετά την επιβολή της δικτατορίας τον Απρίλιο του 1967 και επανεργοποιήθηκε μετά την αποκατάσταση της δημοκρατίας. Η ελληνική κυβέρνηση είχε στόχο την ένταξη της χώρας στην ΕΟΚ ως πλήρες μέλος, και η αίτηση για πλήρη ένταξη υποβλήθηκε στις 12 Ιουλίου 1975. Την αντίδραση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στην ελληνική αίτηση εξέφρασε αρχικά η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία έπρεπε να εκφράσει την «άποψή της» για την αίτηση. Ενώ τόνισε ότι πρέπει να δοθεί σαφώς θετική απάντηση στο αίτημα της Ελλάδας, πρότεινε όμως τη θεσμοθέτηση μιας προενταξιακής μεταβατικής περιόδου, πριν από την πλήρη θεσμική ολοκλήρωση, προκειμένου να εφαρμοστούν οι απαραίτητες οικονομικές μεταρρυθμίσεις.

Ο τότε πρωθυπουργός Κωνσταντίνος Καραμανλής απηύθυνε έκκληση στις κυβερνήσεις των εννέα κρατών μελών – ιδίως της Γαλλίας και της Γερμανίας – και η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής απορρίφθηκε. Οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις ξεκίνησαν τον Ιούλιο του 1976 και ολοκληρώθηκαν τον Μάιο του 1979, με την υπογραφή της Συνθήκης Προσχώρησης στην Αθήνα. Η Βουλή των Ελλήνων επικύρωσε τη Συνθήκη Προσχώρησης της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα τον Ιούνιο του 1979, και δύο χρόνια αργότερα, την 1η Ιανουαρίου 1981 έγινε η προσχώρηση της Ελλάδας ως δέκατο μέλος της ΕΟΚ.

Όπως η Ελλάδα, και η Ισπανία και η Πορτογαλία ήταν δύο μεσογειακές χώρες που έβγαιναν από δικτατορικό καθεστώς και προσπαθούσαν να εδραιώσουν τις νεοσύστατες δημοκρατίες τους. Έχοντας από καιρό περιθωριοποιηθεί στην Ευρώπη τόσο από οικονομική όσο και από πολιτική άποψη, η Ισπανία και η Πορτογαλία υπέφεραν επίσης από ξεπερασμένους βιομηχανικούς και γεωργικούς τομείς σε σύγκριση με τα κράτη μέλη της ΕΟΚ. Ως εκ τούτου, η ιδιότητα ως μέλη φάνηκε να είναι η ιδανική λύση στα προβλήματα που αντιμετώπιζαν. Επομένως, την 1η Ιανουαρίου 1986, η Ισπανία και η Πορτογαλία προσχώρησαν στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα, η οποία έγινε η «Ευρώπη των Δώδεκα». Η ενταξιακή διαδικασία για την Πορτογαλία και την Ισπανία ήταν πιο χρονοβόρα και δύσκολη από αυτή για την Ελλάδα λόγω των σημαντικών οικονομικών συμφερόντων και του βάρους της ισπανικής οικονομίας.

Το 1987 εγκρίθηκε η Κοινή Ευρωπαϊκή Πράξη, η οποία καθόρισε το πλαίσιο για την εσωτερική αγορά και διεύρυνε περαιτέρω το ελεύθερο εμπόριο μεταξύ των χωρών. Ταυτόχρονα, επισημοποιήθηκε και ενισχύθηκε η ευρωπαϊκή συνεργασία για την εξωτερική πολιτική. Η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ονομάζεται επίσης Συνθήκη του Μάαστριχτ) από το 1993 επέκτεινε και ενίσχυσε περαιτέρω τη συνεργασία. Η συνθήκη σήμαινε επίσης ότι η ΕΟΚ άλλαξε το όνομά της σε ΕΕ. Ταυτόχρονα, αποφασίστηκε η ίδρυση νομισματικής ένωσης, κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας και η διεύρυνση της συνεργασίας ώστε να συμπεριλάβει την αστυνομική συνεργασία και την εσωτερική ασφάλεια.

Η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης την 1η Ιανουαρίου 1995 είδε την Αυστρία, τη Φινλανδία και τη Σουηδία να προσχωρούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτά τα τρία κράτη ήταν προηγούμενα μέλη της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ) και παραδοσιακά ενδιαφέρονταν λιγότερο να ενταχθούν στην ΕΕ από άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Ο αντίκτυπος της διεύρυνσης του 1995 σε 15 μέλη ήταν μικρότερος από την προηγούμενη, καθώς τα νέα μέλη ήταν πλούσια και ήδη ευθυγραμμισμένα πολιτιστικά με τα υπάρχοντα μέλη. Ωστόσο, δημιούργησε ένα σκανδιναβικό μπλοκ στο Συμβούλιο, με

τη Σουηδία και τη Φινλανδία να υποστηρίζουν τη Δανία σε θέματα περιβάλλοντος και ανθρωπίνων δικαιωμάτων, και οι σκανδιναβικές χώρες ζήτησαν επίσης την ένταξη των χωρών της Βαλτικής.

Το 1999 και το 2001, τα κράτη μέλη υιοθέτησαν αντίστοιχα τη Συνθήκη του Άμστερνταμ και τη Συνθήκη της Νίκαιας, οι οποίες είχαν ως στόχο να προετοιμάσουν την ΕΕ για τη διεύρυνση με τις χώρες της Ανατολικής και Κεντρικής Ευρώπης. Το 1999 η νομισματική ένωση έγινε πραγματικότητα με 11 συμμετέχοντα κράτη μέλη, και το 2002 το κοινό νόμισμα, το ευρώ, εισήχθη ως φυσικό μέσο πληρωμής με συνολικά 12 συμμετέχοντα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας. Εν τω μεταξύ, ο αριθμός αυτός έχει αυξηθεί σε 20 κράτη μέλη.

Την 1η Μαΐου 2004 δέκα νέες χώρες με συνολικό πληθυσμό σχεδόν 75 εκατομμύρια προσχώρησαν στην ΕΕ. Η 25μελής ΕΕ αποτελεί πλέον έναν πολιτικό και οικονομικό χώρο με 450 εκατομμύρια πολίτες και περιλαμβάνει τρεις πρώην σοβιετικές δημοκρατίες (Εσθονία, Λετονία και Λιθουανία), τέσσερις πρώην δορυφόρους της ΕΣΣΔ (Πολωνία, Τσεχία, Ουγγαρία και Σλοβακία), μία της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας (Σλοβενία) και δύο μεσογειακά νησιά (Κύπρος και Μάλτα).

Αυτή η ιστορική διεύρυνση της ΕΕ από 15 σε 25 μέλη είναι το επιστέγασμα μιας μακράς ενταξιακής διαδικασίας, η οποία οδηγεί στην επανένωση μιας Ευρώπης που είχε διαιρεθεί για μισό αιώνα από το Σιδηρούν Παραπέτασμα και τον Ψυχρό Πόλεμο. Αξίζει, επομένως, να ανασκοπήσουμε εν συντομία τις προετοιμασίες γι αυτήν την πέμπτη διεύρυνση της ΕΕ, καθώς και τις προκλήσεις και τις προοπτικές που συνεπάγεται. Η πτώση του Τείχους του Βερολίνου στις 9 Νοεμβρίου 1989 σηματοδότησε τη διάλυση ολόκληρου του κομμουνιστικού μπλοκ στην Ανατολή. Αυτό το γεγονός ήταν η αφετηρία για τη διαδικασία της ευρωπαϊκής επανένωσης. Έκτοτε, η ΕΕ και οι υποψήφιες χώρες συνεργάστηκαν ακούραστα για να προετοιμάσουν τη διεύρυνση στο πλαίσιο των διμερών εταιρικών σχέσεων προσχώρησης μεταξύ της ΕΕ και κάθε υποψήφιας χώρας.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κοπεγχάγης του Δεκεμβρίου 2002 διαπίστωσε ότι 10 από τις 12 υποψήφιες χώρες (Κύπρος, Εσθονία, Ουγγαρία, Πολωνία, Τσεχική Δημοκρατία, Σλοβενία, Λετονία, Λιθουανία, Μάλτα και Σλοβακία) πληρούσαν τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την ένταξη στην ΕΕ, ενώ αυτές της Ρουμανίας και της Βουλγαρίας δεν είχαν ακόμη επιτευχθεί. Ως εκ τούτου, υπέγραψαν τη Συνθήκη Προσχώρησης των 10 στις 16 Απριλίου 2003 στην Αθήνα, καθώς η Ελλάδα ασκούσε την προεδρία της ΕΕ, και εντάχθηκαν επίσημα την 1η Μαΐου 2004 μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών επικύρωσης.

Για να γίνουν μέλη της ΕΕ, οι υποψήφιες χώρες πρέπει πρώτα και κύρια να συμμορφωθούν με τις αρχές της ελευθερίας, της δημοκρατίας, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών και του κράτους δικαίου. Πρέπει επίσης να πληρούν τις οικονομικές και πολιτικές προϋποθέσεις που είναι γνωστές ως κριτήρια της Κοπεγχάγης, σύμφωνα με τις οποίες μια υποψήφια χώρα πρέπει α) να είναι μια σταθερή δημοκρατία, να σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου και να προστατεύει τις μειονότητες, β) να έχει μια λειτουργική οικονομία της αγοράς, γ) να υιοθετεί τους κοινούς κανόνες, πρότυπα και πολιτικές που αποτελούν το σώμα του δικαίου της ΕΕ.

Η κινητήρια δύναμη πίσω από την πέμπτη διεύρυνση της ΕΕ ήταν η επιθυμία να εξασφαλιστεί η ειρήνη, η σταθερότητα και η οικονομική ευημερία σε μια επανενωμένη Ευρώπη. Ωστόσο, αυτό συνεπαγόταν τόσο κόστος όσο και οφέλη. Η προσαρμογή και ανάπτυξη που σχετίζεται με τη Συνθήκη συνεχίστηκε με τις διαπραγματεύσεις για τη Συνθήκη της Λισαβόνας, η οποία υπογράφηκε από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων της ΕΕ τον Δεκέμβριο του 2007 και η οποία είναι η τελευταία συνθήκη της ΕΕ. Ετέθη σε ισχύ την 1η Δεκεμβρίου 2009, αφού πρώτα επικυρώθηκε από το σύνολο των κρατών μελών.

Κατά την αρχή της δεκαετίας του 2000, η Βουλγαρία και η Ρουμανία εφάρμοσαν μια σειρά μεταρρυθμίσεων για να προετοιμαστούν για την ένταξη στην ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της εδραίωσης των δημοκρατικών της συστημάτων, του θεσμού του κράτους δικαίου, της αναγνώρισης του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δέσμευσης για προσωπική ελευθερία έκφρασης, και την εφαρμογή μιας λειτουργικής οικονομίας ελεύθερης αγοράς. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων για την ένταξη, που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ και των υποψηφίων προς ένταξη χωρών της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας, πραγματοποιήθηκε μια «Επιτροπή Σύνδεσης» στις 22 Ιουνίου 2004. Επιβεβαίωσε τη συνολική καλή πρόοδο για την προετοιμασία της προσχώρησης. Ωστόσο, τόνισε την ανάγκη για περαιτέρω μεταρρύθμιση των δικαστικών δομών τόσο στη Βουλγαρία όσο και στη Ρουμανία, ιδίως στα προδικαστικά στάδια, καθώς και την ανάγκη περαιτέρω προσπαθειών για την καταπολέμηση της πολιτικής διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος, συμπεριλαμβανομένης της εμπορίας ανθρώπων.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Βρυξελλών του Δεκεμβρίου 2004 επιβεβαίωσε την ολοκλήρωση των ενταξιακών διαπραγματεύσεων και η έκθεση παρακολούθησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προσδιόρισε την 1η Ιανουαρίου 2007 ως ημερομηνία ένταξης της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας, αυξάνοντας τον αριθμό των μελών σε 27.

Η πιο πρόσφατη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης έγινε με την ένταξη της Κροατίας. Η χώρα αυτή υπέβαλε αίτηση για ένταξη στην ΕΕ το 2003, και μετά από σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της χορηγήθηκε το καθεστώς σαν υποψήφια χώρα από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το 2004. Η Κροατία ολοκλήρωσε τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις τον Ιούνιο του 2011 και υπέγραψε τη Συνθήκη Προσχώρησης την ίδια χρονιά. Μετά από δημοψήφισμα υπέρ της ένταξης στην ΕΕ, η Κροατία έγινε το 28ο κράτος μέλος την 1η Ιουλίου 2013.

Έτσι, η ΕΕ βρισκόταν στη μεγαλύτερη εδαφική της έκταση έως το 2020, όταν το Ηνωμένο Βασίλειο αποχώρησε από την Ένωση, και ο αριθμός των κρατών μελών περιορίστηκε ξανά σε 27.

Πιθανή μελλοντική διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επί του παρόντος, μία σειρά χωρών χτυπούν την πόρτα της ΕΕ. Η αιώνια υποψήφια χώρα Τουρκία, οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων και πιο πρόσφατα η Μολδαβία, η Γεωργία και η Ουκρανία. Με το Μαυροβούνιο, τη Σερβία, τη Βόρεια Μακεδονία, την Αλβανία και την Τουρκία, έχουν ξεκινήσει ενταξιακές διαπραγματεύσεις, οι οποίες στην περίπτωση της Τουρκίας διαρκούν από το 1987. Οι άλλες υποψήφιες χώρες περιμένουν την έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων.

Ωστόσο, στο πλαίσιο της δραματικής επιδείνωσης του κράτους δικαίου στην Τουρκία, ιδιαίτερα στον απόηχο της απόπειρας πραξικοπήματος του Ιουλίου 2016, η ενταξιακή διαδικασία με την Τουρκία είναι de facto παγωμένη. Οι σχέσεις ΕΕ-Τουρκίας έχουν επιδεινωθεί περαιτέρω από τις επιλογές εξωτερικής πολιτικής της Τουρκίας, τις συνεχιζόμενες μονομερείς ενέργειες της στην Ανατολική Μεσόγειο και την προώθηση της λύσης «δύο κράτη σε ένα νησί» στο Κυπριακό.

Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και η απόφαση της ΕΕ τον Ιούνιο του 2022 να χορηγήσει καθεστώς υποψήφιας χώρας στην Ουκρανία και τη Μολδαβία (η Γεωργία παραμένει σε εκκρεμότητα) έχουν επίσης πυροδοτήσει μια συζήτηση για την επιτάχυνση της διαδικασίας ένταξης στην ΕΕ για τις υποψήφιες χώρες των Δυτικών Βαλκανίων και τις εν δυνάμει υποψήφιες χώρες.

Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στις ακόλουθες σελίδες στο Διαδίκτυο:
https://www.europarl.europa.eu/factsheets/el/sheet/167/udvidelsen-af-unionen
https://www.consilium.europa.eu/el/policies/enlargement/

Το αρχαίο θέατρο της Σπάρτης

***«….λίθου λευκοῦ, θέας ἄξιον».* Ανακτώντας τις αξίες του μνημείου μέσα από το αρχαιολογικό έργο.**

Το έτος 2015 η Εφορεία Αρχαιοτήτων Λακωνίας απέδωσε ολοκληρωμένο το έργο της προστασίας, διαμόρφωσης και ανάδειξης των μνημείων της ακρόπολης της αρχαίας Σπάρτης, που βρίσκεται βορείως της σύγχρονης πόλης. Το θρησκευτικό και διοικητικό κέντρο της αρχαίας Σπάρτης και της βυζαντινής Λακεδαιμονίας, που αποτέλεσε αντικείμενο αρχαιολογικής σπουδής από τις αρχές του 20ού αιώνα, για δεκαετίες παρέμενε αφύλακτο, ανερμήνευτο και απαξιωμένο. Η προστασία και αναβάθμιση της αισθητικής και διδακτικής αξίας των καταλοίπων με εργασίες πεδίου, τεκμηρίωσης και υλικής εξασφάλισης, διαμόρφωσης διαδρομών περιήγησης, δημιουργίας υπαίθριων εκθέσεων αρχιτεκτονικών μελών και σημείων θέασης και ανάπαυσης και η τοποθέτηση πινακίδων σήμανσης και πληροφόρησης, επέτρεψαν την επανοικειοποίηση του μνημειακού παρελθόντος της πόλης. Μνημεία όπως, το Ιερό της πολιούχου Αθηνάς Χαλκιοίκου, η Αγορά, το δίκογχο οικοδόμημα, το κυκλοτερές και η Ρωμαϊκή Στοά, έγιναν αναγνώσιμα και νοηματοδοτήθηκε η σχέση τους, αναβαθμίζοντας την εμπειρία της επίσκεψης. Ο αρχαιολογικός χώρος με την αδιαφιλονίκητη αναγνωρισιμότητά του εντάχθηκε στην πολιτιστική πραγματικότητα του τόπου, αποτελώντας πλέον εργαλείο μελέτης της ταυτότητάς του.

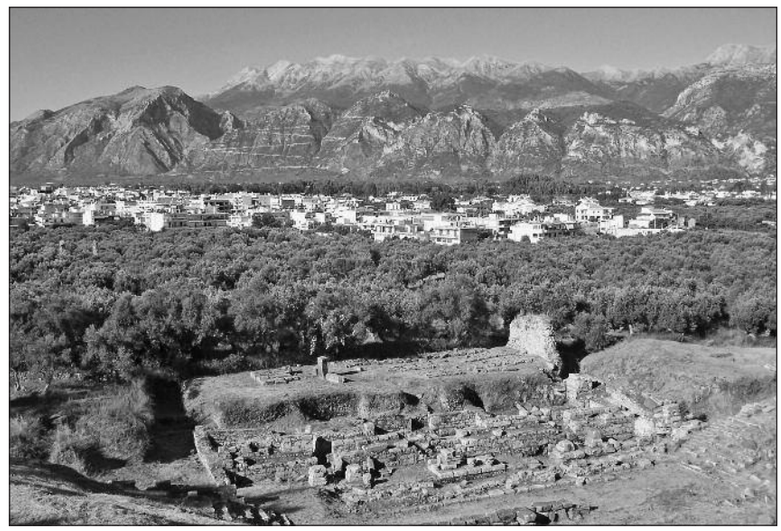

Το θέατρο είναι κτισμένο στη ΝΔ παρειά του λόφου της ακρόπολης και βλέπει προς τη σύγχρονη πόλη της Σπάρτης, έχοντας τον Ταΰγετο στα δυτικά. Ψηλότερα από το θέατρο, στην κορυφή του λόφου βρισκόταν το ιερό της Χαλκιοίκου Αθηνάς και ανατολικότερα η περιοχή της Αγοράς και το μνημειώδες κυκλοτερές οικοδόμημα. Αρχαίοι συγγραφείς μαρτυρούν για την ύπαρξη θεάτρου από τον 5ο αιώνα π. Χ. συνδεόντάς το με την τέλεση αγωνισμάτων και λατρευτικών εορτών, όπως οι Γυμνοπαιδιές και τα Λεωνίδεια. Η θέση του θεάτρου των κλασικών χρόνων, χώρου έκφρασης του δημόσιου σπαρτιατικού βίου, μέχρι σήμερα παραμένει άδηλη. Το υφιστάμενο θέατρο χρονολογείται στην περίοδο μετάβασης από την ύστερη ελληνιστική στην πρώιμη ρωμαϊκή εποχή και μάλιστα η ίδρυσή του αποδίδεται στον Γάιο Ιούλιο Ευρυκλή, ηγεμόνα των Λακεδαιμονίων (30-20 π . Χ.) που τιμήθηκε και ευνοήθηκε εξαιρετικά από τον Οκταβιανό Αύγουστο για τη συμμετοχή του στη ναυμαχία του Ακτίου (31 π . Χ.). Κατά την ηγεμονία του Ευρυκλή, θρησκευτικές εορτές ανανεώθηκαν και νέοι αγώνες θεσμοθετήθηκαν.

Το μέγεθος του θεάτρου και η πολυτελής μαρμάρινη επένδυσή του από λευκό εγχώριο μάρμαρο το κατέστησαν θέας άξιον, κατά την έκφραση του Παυσανία. Με διάμετρο κοίλου 141 μέτρων, μεγάλη σκηνή, προσκήνιο και πεταλοειδή ορχήστρα, ήταν ένα από τα μεγαλύτερα θέατρα του αρχαίου κόσμου. Οι τεράστιοι αναλημματικοί τοίχοι που κατασκευάστηκαν για τη διαμόρφωση των δύο πλευρικών πτερύγων συνιστούν ένα σπουδαίο επίτευγμα της εποχής. Το κυρίως θέατρο διέθετε δέκα κλίμακες και εννέα κερκίδες και το επιθέατρο δεκαεπτά κλίμακες και δεκαέξι κερκίδες. Μία σειρά από πολυθέσιους πάγκους με ερεισίνωτο, η προεδρία, καταλάμβανε το κατώτερο τμήμα του κοίλου. Στο θέατρο εκτιμάται ότι ήταν δυνατό να συγκεντρωθούν 17 χιλιάδες θεατών. Το δάπεδο της ορχήστρας ήταν στρωμένο με μαρμάρινες πλάκες λευκού και ερυθρού χρώματος. Αγωγός απορροής ομβρίων υδάτων, ο εύριπος, διέτρεχε περιμετρικά την ορχήστρα. Η αρχική σκηνή ήταν ξύλινη, όπως και ο πρόδρομος του μαρμάρινου θεάτρου. Μέσω λίθινου διαδρόμου η ξύλινη σκηνή μετακινούνταν με ρόδες σε κτήριο στη δυτική πάροδο, δημιουργώντας ικανό ελεύθερο χώρο για τις δημόσιες συναθροίσεις και τις πάνδημες λατρευτικές εορτές με χορούς και αγωνίσματα. Στο τέλος του 1ου αιώνα μ.Χ. οικοδομήθηκε μνημειώδης τριώροφη μαρμάρινη σκηνή κορινθιακού ρυθμού με αγάλματα και κίονες από πολύχρωμα μάρμαρα, με την αυτοκρατορική χορηγία του Βεσπασιανού, σύμφωνα με ενεπίγραφη μαρτυρία. Τον 3ο ή και τον 4ο αιώνα μ.Χ. προστέθηκε χαμηλό προσκήνιο, το λογείον για να φαίνονται καλύτερα οι ηθοποιοί. Μετά τα μέσα του 3ου αιώνα μ.Χ. κτίσθηκε ένα Νυμφαίο στη δυτική πάροδο.

Ένα σπάνιο ενεπίγραφο μνημείο αποτελεί η μαρμάρινη πρόσοψη του αναλήμματος της ανα-

τολικής παρόδου. Εκεί καταγράφονται κατάλογοι και cursus honorum των αρχόντων της Σπάρτης του 1ου και του 2ου αιώνα μ.Χ. Όπως εύστοχα έχει διατυπωθεί, πρόκειται για ένα λίθινο προσωπογραφικό αρχείο της ρωμαϊκής Σπάρτης. Επιστύλιο της σκηνής, της εποχής του αυτοκράτορα Θεοδοσίου (379-395), συνιστά την τελευταία επιγραφική μνεία για επέμβαση στο θέατρο.

Τη λειτουργική παύση του μνημείου υποδεικνύει στα τέλη του 4ου αιώνα και πριν από την επιδρομή των Βησιγότθων με τον Αλάριχο η κατασκευή ισχυρού τείχους με πύργους που περιέβαλλε τον λόφο της ακρόπολης, ενσωματώνοντας τον δυτικό τοίχο του σκηνικού οικοδομήματος. Μέλη του θεάτρου χρησιμοποιήθηκαν ως δομικό υλικό της οχύρωσης, εγκαινιάζοντας τη λιθαρπαγή του μνημειώδους αρχιτεκτονικού συνόλου.

Η δομική συνοχή του θεάτρου καταλύθηκε, όταν κατά τη διάρκεια της μεσοβυζαντινής περιόδου τμήμα του κοίλου κατέλαβαν κτιστές κατασκευές που αξιοποιούσαν, ανάλογα με την ανάγκη, στοιχεία του μνημείου, όπως θα αναλυθεί στη συνέχεια. Ο εντοπισμός θρόνου στην ανασκαφή τρίκογχου ναού, εκτός των τειχών της ακρόπολης και εντός του πολεοδομικού ιστού της σύγχρονης πόλης της Σπάρτης, συνιστά μία ενδιαφέρουσα μαρτυρία για την αποδόμηση του θεατρικού αρχιτεκτονήματος και τη μεταφορά μελών του στον οικοδομικό ιστό, εκτός του τειχισμένου χώρου. Μεγάλο μέρος της επένδυσης του θεάτρου λεπλατήθηκε και κατά την ανοικοδόμηση της νεότερης Σπάρτης «υπό των νέων Βανδάλων των εκ Λαγκαδίων», όπως σημείωσε τοπικός λόγιος.

Το μεγαλοπρεπές οικοδόμημα παρά τις δηώσεις που υπέστη, διατήρησε την αίγλη του ανά τους αιώνες, αποτελώντας αναγνωρίσιμο πολιτισμικό στοιχείο του σπαρτιατικού τοπίου και αντικείμενο θέασης περιηγητών και καλλιτεχνών.

Σημαντικά στοιχεία για την κατανόηση των αξιών της κατασκευής και την ιστορική της τεκμηρίωση απέδωσαν αρχαιολογικές διερευνήσεις της Βρετανικής Σχολής που διενεργήθηκαν από τις αρχές του 20ού αιώνα μέχρι την εποχή μας και σε μικρότερη κλίμακα της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας. Τη δυνατότητα ανάληψης ενεργειών προστασίας και αποκατάστασης του μνημείου ωρίμασε η μελέτη που εκπονήθηκε κατά τα έτη 2012-2013 από τον αρχιτέκτονα-αναστηλωτή Γουλιέλμο Ορεστίδη και η οποία αποτέλεσε αντικείμενο χορηγίας του Ιδρύματος «Σταύρος Νιάρχος» με πρωτοβουλία του μη κερδοσκοπικού σωματείου «Διάζωμα». Η μελέτη επικεντρώνεται στο κοίλο, στα αναλήμματα, στην ορχήστρα και στον εύριπο του θεάτρου και περιλαμβάνει αρχιτεκτονική και αρχαιολογική τεκμηρίωση, την αναπαράσταση του μνημείου, την καταγραφή της παθολογίας του και την πρόταση αποκατάστασης, με ιεραρχημένα τα στάδια των επεμβάσεων.

Το έτος 2018 το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού έκανε αποδεκτή τη δωρεά του αμερικανικού Ιδρύματος J.M. Kaplan, μέσω του μη κερδοσκοπικού σωματείου «Διάζωμα». Αντικείμενο χρηματοδότησης της δωρεάς, ύψους 100.000 δολαρίων (81.070,13 €), είναι η εκτέλεση του έργου «Α' φάση αποκατάστασης του αρχαίου θεάτρου Σπάρτης», που συνιστά το αρχικό στάδιο της ανωτέρω αναφερόμενης εγκεκριμένης μελέτης. Το έργο εκτελείται από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Λακωνίας απολογιστικά και με αυτεπιστασία από το έτος 2019.

Επίκεντρο των εργασιών είναι η αποκάλυψη και αποκατάσταση του ευρίπου με σκοπό την απαγωγή των ομβρίων υδάτων που προέρχονται από την κορυφή του λόφου της Ακρόπολης και το χοανοειδές κοίλο για να καταλήξουν στην ορχήστρα, προκαλώντας σημαντικές φθορές στο μνημείο. Επίσης οι επεμβάσεις αφορούν σε διερευνητικές εργασίες τεκμηρίωσης και σε μικρής έκτασης σωστικές επεμβάσεις. Μέρος του έργου αποτελεί η περισυλλογή, μεταφορά και τακτοποίηση κατακείμενου αρχαίου οικοδομικού υλικού και η μεταφορά και διευθέτηση των αρχιτεκτονικών μελών, που βρίσκονται στην ορχήστρα εκτός της αρχικής τους θέσης. Η επαναλειτουργία του αγωγού είναι μία από τις ζώνες αποστράγγισης των ομβρίων υδάτων σύμφωνα με την εγκεκριμένη μελέτη. Μετά τον εντοπισμό της πορείας του αγωγού στην έκταση νότια της ανατολικής παρόδου, σε εξέλιξη βρίσκεται μία πολύ κρίσιμη επέμβαση για την διασφάλιση και αποκατάσταση του μνημείου: η αποκατάσταση του τμήματος του ευρίπου που έχει υποστεί καθίζηση στο νοτιοανατολικό τμήμα της ορχήστρας.

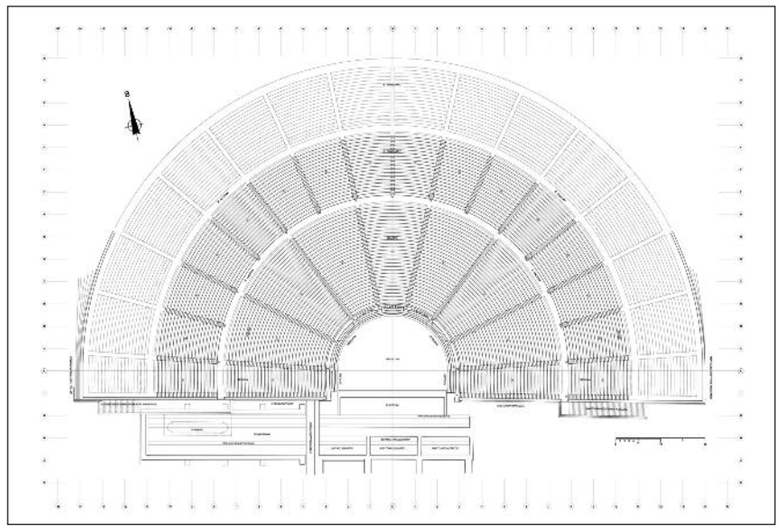

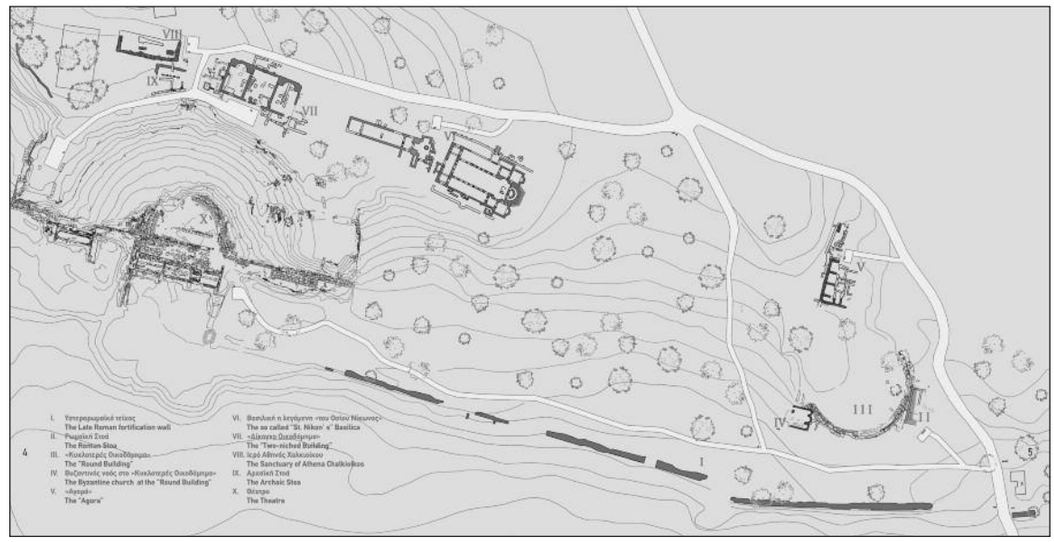

Απολογιστικά και με αυτεπιστασία εκτελείται από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Λακωνίας και το έργο με τίτλο «Αποκατάσταση αρχαίου θεάτρου Σπάρτης», με προϋπολογισμό 1.600.000 €, ενταγμένο στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Πελοπόννησος 2014- 2020».

Σύμφωνα με την εγκεκριμένη μελέτη αποκατάστασης αποκαλύπτονται οι τρεις πρώτες σειρές εδωλίων και βαθμίδων, ώστε να είναι δυνατή η δομική και μορφολογική τους αποκατάσταση. Οι επεμβάσεις περιλαμβάνουν και την απομάκρυνση όλων των παρατοποθετημένων και διάσπαρτων μελών του μνημείου, καθώς επίσης και την αποκάλυψη των σωζόμενων υποβάσεων, όπου δεν διατηρούνται εδώλια. Νέο υλικό θα εισάγεται, όπου κρίνεται απαραίτητο.

Εργασίες ανάταξης προβλέπονται στα σημεία της κατασκευής, στα οποία διαπιστώνονται μετακινήσεις, καθιζήσεις ή γενικότερη αποδιοργάνωση. Τα υπόλοιπα in situ διατηρούμενα μέλη συντηρούνται και, όπου απαιτείται, συγκολλούνται επί τόπου. Αυθεντικό αρχαίο υλικό θα εισάγεται στο μνημείο, σε ομόλογες θέσεις, στις περιπτώσεις που η ταύτιση των επιμέρους χαρακτηριστικών τους είναι μέγιστου βαθμού και η συναρμογή τους με τα in situ μέλη πάρα πολύ καλή. Για την προστασία του μνημείου από την επιφανειακή, αλλά και την ενδεχόμενη υπόγεια, διάβρωση εξαιτίας των υδάτων σχεδιάζονται ζώνες ανάσχεσης συλλογής και απομάκρυνσης των ομβρίων σε καίρια τμήματα της κατασκευής, στο ανώτερο, κεντρικό και κατώτερο τμήμα του κοίλου και στα πλευρικά όρια των αναλημμάτων.

Εκτεταμένες εργασίες πεδίου έλαβαν χώρα για τη διαμόρφωση του προς αποκατάσταση κατώτερου τμήματος του κοίλου του θεάτρου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην εγκεκριμένη μελέτη. Με συστηματικούς ανασκαφικούς καθαρισμούς απομακρύνθηκαν οι φερτές επιχώσεις από διερευνημένα κατά το παρελθόν τμήματα του μνημείου – κερκίδες, εδώλια, κλίμακες και υποβάσεις, καθώς επίσης και από τις βυζαντινές κατασκευές που είχαν αποκαλυφθεί κυρίως στον δυτικό και διακρίνονταν μερικώς και στον κεντρικό τομέα του. Κατά τη διάρκεια των εργασιών αυτών ήρθαν στο φως νέα οικοδομικά κατάλοιπα, αρχαιολογικά στρώματα και ευρήματα, χρονολογούμενα ως επί το πλείστον στους μέσους βυζαντινούς χρόνους (κυρίως από τον 11ο μέχρι και τον 13ο αιώνα) και στην υπόλοιπη έκταση του προς αποκατάσταση μέρους του κοίλου, ήτοι στον βορειοδυτικό, κεντρικό και ανατολικό τομέα του. Επισημαίνεται ότι πρόκειται για περιοχές του μνημείου που δεν είχαν ερευνηθεί κατά το παρελθόν. Συστηματικοί ανασκαφικοί καθαρισμοί και αποχωματώσεις πραγματοποιήθηκαν επίσης στο δυτικό και για πρώτη φορά, στο βορειοδυτικό τμήμα της ορχήστρας.

Η έρευνα της μορφής και της δομής του θεάτρου είναι μία εξαιρετικά πολύπλοκη διαδικασία ανάλυσης και συνθετικής ερμηνείας των δεδομένων. Οι εργασίες πεδίου που πραγματοποιήθηκαν με ποιότητα και ευαισθησία και πλήρως τεκμηριωμένη προσέγγιση, μάς επέτρεψαν να ανακτήσουμε χαμένες σελίδες της ιστορίας του μνημείου, να αντιληφθούμε πλήρως την κατάσταση διατήρησής του και το εύρος της ρηγμάτωσής του μέσα στον χρόνο, κυρίως όμως να κατανοήσουμε τους περιορισμούς και τις δυνατότητες ως προς τη δομική και μορφολογική του αποκατάσταση.

Το αρχαίο θέατρο της Σπάρτης κατοπτρίζει την πολιτιστική συμπεριφορά αυτών που το κατασκεύασαν και εκείνων που το χρησιμοποίησαν αλλά και τις συνθήκες που ευνόησαν και επέτρεψαν την καταστροφή του και τη μετατροπή του σε χώρο άσκησης ποικίλων δραστηριοτήτων και ανεξάντλητο πεδίο άντλησης οικοδομικών υλικών.

Η αποκατάσταση του θεάτρου της Σπάρτης είναι ένα ιδιαίτερο σύνθετο εγχείρημα αφού ο χαρακτήρας του έργου είναι διττός, από τη μία βαθιά ερευνητικός που προϋποθέτει εξειδικευμένη γνώση και κατάρτιση και από την άλλη τεχνικός που απαιτεί την αξιοποίηση ευρέως φάσματος μεθόδων και τεχνικών. Η ισόρροπη διαχείριση των αναγκών αποκατάστασης του μνημείου αρχαιολογικών και τεχνικών καθώς και η ερμηνευτική απόδοση της μορφής του που θα λαμβάνει υπ' όψιν όλες τις ιστορικές του φάσεις, θα αποτρέψουν τη διαστρέβλωση της ταυτότητάς του στην υλική αλλά και στην άυλη διάστασή της.

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Λακωνίας με την προσφορά ποικίλων ad hoc σχεδιασμένων μορφωτικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων, τα τελευταία χρόνια καλλιεργεί σχέση αμεσότητας και εξοικείωσης με το πολιτισμικό περιβάλλον της ακρόπολης της αρχαίας Σπάρτης και ειδικά με το θέατρο, ενθαρρύνοντας τη δημιουργική σκέψη και έκφραση, ώστε ο χώρος να συνδέεται με το σύγχρονο πολιτιστικό γίγνεσθαι ως ευχάριστο και διδακτικό πάρκο του ορατού τμήματος της ιστορίας.

Ευαγγελία Πάντου
Δρ. Αρχαιολόγος
Προϊσταμένη της Εφορείας Αρχαιοτήτων Λακωνίας

SPARTA ULTRA CITY 2023

Στις 18 και 19 Φεβρουαρίου διεξήχθη στην πόλη μας ο διεθνής αγώνας Sparta Ultra City (διεξάγεται μέσα σε πόλη) 12-14 ωρών και αποτελεί κριτήριο πρόκρισης για την κλήρωση για τη συμμετοχή στο Σπάρταθλον. Η συμμετοχή ήταν μεγάλη με επώνυμους Έλληνες και ξένους αθλητές. Μεταξύ αυτών και ο Σπαρταθλητής Δ. Χρόνης. Κανόνας πρόκρισης ήταν στο 24ωρο 170 χλμ. για τις αθλήτριες και 170 χλμ. για τους αθλητές. Την εκκίνηση έδωσε ο Δήμαρχος Πέτρος Δούκας, παρουσία πλήθους κόσμου, του προέδρου του συλλόγου «Σπαρτιάτες Δρομείς», Χρήστου Κωστάκου, του προέδρου Κ. Παπαδημητρίου και μελών του ΔΣ του «Σπάρταθλον». Ανάμεσα στους παρατηρητές του αγώνα ο Παναγιώτης Ερμήλιος και η κριτής του ΣΕΓΑΣ Αναστασία Δεποπούλου. Θέλουμε να δώσουμε τα εύσημα και συγχαρητήρια στους αθλητές, τους διοργανωτές Σπαρτιάτες Δρομείς, τους εθελοντές και όλους τους ανώνυμους που συνέβαλαν για την επιτυχία του αγώνα της πόλης μας. Στο 6ωρο συμμετείχαν 40 αθλητές και την πρώτη θέση κατέλαβε ο Ιωάννης Δημόπουλος (73 χλμ.). Ο υπογράφων κατέλαβε την 25η θέση (43 χλμ.)

Παναγιώτης Ερμήλιος

Ο Γιάννης Αρφάνης στο Δ.Σ. του «ΣΠΑΡΤΑΘΛΟΝ»

Τον Δεκέμβριο 2022, μετά από Γενική Συνέλευση, εκλέχτηκε το νέο Διοικητικό Συμβούλιο στον Διεθνή Σύνδεσμο « ΣΠΑΡΤΑΘΛΟΝ», για τη διετία 2023-2024. Το Σώμα συγκροτήθηκε ως εξής: Πρόεδρος: Κωστής Παπαδημητρίου, Αντιπρόεδρος: Γεώργιος Καλαντζάκος, Γεν. Γραμματέας: Αθανάσιος Μίχας, Ταμίας: Κατερίνα Σκενδέρη, Αναπληρώτρια Ταμίας: Ματίνα Σγουροπούλου, Έφορος Υλικού Εφοδιασμού: Ιωάννης Αρφάνης. Μέλη: Παναγιώτης Αλικανιώτης, Αναστασία Δελλοπούλου και Σπύρος Τσάκας.

Η Συμβολή των Γυναικών στην Επανάσταση του 1821

Η Ελληνική Επανάσταση ήταν η αφετηρία της εθνικής παλιγγενεσίας, καθώς πέτυχε την ίδρυση του Ελληνικού Κράτους και έτσι η χώρα μας, ύστερα από αιώνες, εμφανίζεται ξανά στον πολιτικό χάρτη του Κόσμου. Οι Έλληνες ξεσηκώθηκαν για την ελευθερία τους και αγωνίστηκαν ηρωικά μέχρι τέλους. Η συνδρομή των Μεγάλων Δυνάμεων στην απελευθέρωση υπήρξε καθοριστική, ιδιαίτερα με τη Ναυμαχία του Ναβαρίνου, Οκτώβριος 1827. Η άφιξη του Ιωάννη Καποδίστρια στην Ελλάδα, στις αρχές του 1828 και η αναγόρευσή του από την Εθνοσυνέλευση σε Κυβερνήτη της Ελλάδος σηματοδότησαν την απαρχή της οικοδόμησης του Νέου Κράτους.

Από τον εθνικό ξεσηκωμό του 1821 δεν απουσίασε η ενθουσιώδης και ηρωική συμμετοχή των γυναικών. Ένα ραδιοφωνικό ντοκουμέντο με θέμα την Επανάσταση του 1821, ένα "επίκαιρο ραδιοχρονικό" του Νίκου Σφυρόερα με τίτλο «Αι ηρωίδες του 1821», το οποίο μεταδόθηκε από το Α' Πρόγραμμα της Ελληνικής Ραδιοφωνίας στις 25 Μαρτίου 1968, αναφέρεται σε γεγονότα της Επανάστασης και προβάλλει το ρόλο και τη συνεισφορά των Ελληνίδων που έμειναν στην ιστορία για τη δράση τους στην Επανάσταση. Αναφορά γίνεται στις γυναίκες- συζύγους, αδερφές ή μητέρες των αγωνιστών της Επανάστασης-που συνεισέφεραν στον Αγώνα-κάποιες περισσότερο γνωστές, όπως η Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα ή η Μαντώ Μαυρογένους, αλλά και άλλες των οποίων η δράση είναι λιγότερο γνωστή. Ελισάβετ Υψηλάντη, μητέρα των Φιλικών Αλεξάνδρου και Δημητρίου Υψηλάντη, Ζαμπέτα Κολοκοτρώνη, μητέρα του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη και πρωτοκαπετάνισσα, Μαντώ Μαυρογένους, Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα, Δόμνα Βισβίζη, η ηρωική καπετάνισσα της Θράκης, Ελένη, Μπότσαρη, Λιουνίτσα Σταθάκου, η Μανιάτισσα «πρωτοπολεμάρχα» καπετάνισσα, Σταυριάννα Σάββαινα, Ασήμω Λιδωρίκη, Αλεφάντω Γαλαξειδιώτισσα, Πανώρια Βοζίκη, είναι τα ονόματα των γυναικών που αναφέρονται για τη σημαντική τους δράση.

Οι γυναίκες, παρά τους αυστηρούς κοινωνικούς περιορισμούς της εποχής, είχαν ουσιαστική και πολύπλευρη συμβολή στον Αγώνα της Ανεξαρτησίας και άφησαν το δικό τους «αποτύπωμα» στην Επανάσταση του 1821. Κάποιες αντιστάθηκαν με όπλα, όπως οι γυναίκες της Μάνης, όταν εισέβαλε ο τουρκο-αιγυπτιακός στρατός του Ιμπραήμ στην Πελοπόννησο που υπερασπίστηκαν τη γη τους με τα δρεπάνια του θερισμού. Οι δρεπανιφόρες Μανιάτισσες, περίπου 400, είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα γυναικών που κατάφεραν να απωθήσουν την εισβολή στη γη τους.

Σουλιώτισσες, Μεσολογγίτισσες που θυσιάστηκαν για να αποφύγουν την αιχμαλωσία, γυναίκες μέσα και έξω από την πολιορκημένη Τριπολιτσά και τα άλλα κάστρα του Μοριά συμμετείχαν στα γεγονότα.

Παρότι σε βάθος χρόνου κυριάρχησαν οι μορφές της επιβλητικής Λασκαρίνας Πινότση, γνωστή ως Μπουμπουλίνα από το όνομα του δεύτερου συζύγου της, Δημήτρη Μπούμπουλη, και της γοητευτικής, πολυτάλαντης Μαντώς Μαυρογένους, υπάρχουν πολλά στοιχεία που δείχνουν ότι γενικότερα οι γυναίκες είχαν ουσιαστική, πολύπλευρη, συμβολή στον Αγώνα της Ανεξαρτησίας. Κάποιες πήραν τα όπλα και στάθηκαν γενναία στο πλευρό των ανδρών χωρίς να είναι ιδιαίτερα γνωστές, όπως η καπετάνισσα Κωνσταντίνα Ζαχαριά, η Σπαρτιάτισσα Σταυριάννα Σάββαινα, η Δόμνα Βισβίζη κ.ά. Πάντως, οι περισσότερες βοήθησαν στην τροφοδοσία των στρατευμάτων, αλλά κυρίως στη διάσωση των παιδιών τους και τη στήριξη των σπιτιών τους κατά την απουσία των ανδρών.

Δυστυχώς, στις περισσότερες προσωπικές μαρτυρίες και στην ιστοριογραφία του 19ου αιώνα οι αναφορές στον ρόλο των γυναικών είναι περιορισμένες, καθώς επικεντρώνονται στον πρωταγωνιστικό ρόλο των ανδρών. Ωστόσο, υπάρχουν πηγές που δίνουν μια αρκετά ξεκάθαρη εικόνα της συμβολής των γυναικών στην Επανάσταση.

Χαρακτηριστικό είναι ότι εκείνα τα χρόνια υπήρχε επιφυλακτικότητα από την πλευρά των ανδρών στο να εμπιστευτούν μυστικά στις γυναίκες.

Έτσι, λίγες γυναίκες μυούνταν και μόνο στον κατώτερο βαθμό στη Φιλική Εταιρεία, όπως η Μπουμπουλίνα ή χρησιμοποιούνταν σε ορισμένες αποστολές. Όμως, όταν ξεκίνησε η Επανάσταση, οι γυναίκες βρέθηκαν στην «πρώτη γραμμή» είτε τροφοδοτώντας τα στρατόπεδα με τρόφιμα, που στερούνταν οι ίδιες, είτε διατηρώντας «ζωντανά» τα σπίτια τους.

«Και αι γυναίκες αι ίδιαι ήρχοντο φορτωμέναις [στα στρατόπεδα] και έφερναν και τα ζώα φορτωμένα κρέατα, κρασιά και άλλας τροφάς», γράφει χαρακτηριστικά, ο Φωτάκος, ενώ σε άλλο σημείο περιγράφει ότι μετά τη νίκη επί του Δράμαλη στα Δερβενάκια (28 Ιουλίου 1822) «αι γυναίκες μάλιστα του χωρίου Αγιονόρι (Αγιονόρι Κορινθίας) επήραν πολλά λάφυρα και καμήλαις φορτωμέναις».

Σημαντική η βοήθειά τους και σε δύσκολες περιόδους, όπως η πολιορκία του Μεσολογγίου.

«Κουκουλωμένες με τη μαντήλα στο κεφάλι [γράφει ο Δ. Φωτιάδης] πηγαίνουν πίσω απ' τις ντάπιες και μαζεύουν τα βόλια του εχθρού και τα δίνουν στην επιτροπή να τα ξαναχύσει. Κουβαλάνε ξύλα και χώμα και παίρνουν την τσάπα και το φτυάρι στο χέρι. Παρηγοράνε τους λαβωμένους, μοιρολογάνε τους σκοτωμένους και κάνουν ό,τι μπορούν για τους αγωνιστές μέσα στη μαύρη φτώχεια που τους δέρνει».

Κάποιες άλλες γυναίκες παίρνουν μέρος σε μάχες, με το όπλο στο χέρι.

Από τον Γάλλο ιστορικό Φ. Πουκεβίλ μαθαίνουμε ότι μια νεαρή Σπαρτιάτισσα, η Κωνσταντίνα Ζαχαριά, ήταν από τους πρώτους που πήραν τα όπλα και τέθηκε επικεφαλής 500 ανδρών.

Η Κωνσταντίνα ήταν βρέφος «εν τω λίκνω» όταν οι Τούρκοι σκότωσαν, το 1799, στην Τρίπολη, τον πατέρα της Ζαχαρία Μπαρμπιτσιώτη (σ.σ. από αυτόν πήρε το επώνυμό της, η Κωνσταντίνα του Ζαχαριά), έναν από τους πρωτοκλέφτες της εποχής.

Μεγαλώνοντας ορκίστηκε να εκδικηθεί τον θάνατό του. Έτσι μόλις ξεκίνησε η Επανάσταση, πήρε τα όπλα, ξεσήκωσε άνδρες και γυναίκες, σχημάτισε την ομάδα της και, αφού πήρε την ευχή του επισκόπου Ηλείας Άνθιμου, μπήκε στον πόλεμο.

Αρχικά, ανάγκασε τους Τούρκους να κλειστούν στο φρούριο του Μυστρά και, στη συνέχεια, ακολουθώντας τον ποταμό Ευρώτα έφτασε μέχρι το Λεοντάρι Αρκαδίας. Επιτίθεται με τους άνδρες της, απελευθερώνει το χωριό και βάζει φωτιά στο σπίτι του Τούρκου στρατιωτικού διοικητή της περιοχής και τον σκοτώνει.

Η καπετάνισσα Κωνσταντίνα φαίνεται να πήρε μέρος και σε άλλες μάχες, καθώς και στην πολιορκία της Μεθώνης και της Κορώνης, αλλά από κάποιο σημείο και μετά δεν γνωρίζουμε τι απέγινε.

Μια άλλη Σπαρτιάτισσα, η Σταυριάνα Σάββαινα (η γυναίκα του Γιωργάκη Σάββα), όταν ξεκίνησε ο Αγώνας ήταν περίπου 40 ετών και πήρε τα όπλα, όταν οι Τούρκοι σκότωσαν, τις πρώτες μέρες της Επανάστασης, τον άνδρα της. Η Καλλιρρόη Παρρέν στην ιστορική «Εφημερίδα των Κυριών» (φ. 25.3.1890) γράφει: «η Σταυριάνα ήτο τεσσαρακοντούτις, μελαχροινή, ευειδής, με ύφος αρρενωπόν, με φωνή βροντώδη, με παράστημα στρατιώτου» και εντάχθηκε στο σώμα του Κυριακούλη Μαυρομιχάλη.

Η πρώτη μάχη που πήρε μέρος ήταν στο Βαλτέτσι (12-13 Μαΐου 1821), όπου σημειώθηκε μια εξαιρετικά σημαντική νίκη των Ελλήνων.

«Η Σταυριάνα, μόνη μεταξύ των ανδρών, αψηφούσε τις σφαίρες και μετέφερε τις πυριτιδοβολές από προμαχώνος εις προμαχώνα. Οι περί τον Κολοκοτρώνη, Μαυρομιχάλης και Πλαπούτας δυσκολεύονταν να πιστέψουν ότι γυναίκα είχε τόσο θάρρος».

Η Σταυριάνα πήρε μέρος στην πολιορκία της Τρίπολης και στη μάχη του Τρίκορφου. Ωστόσο, επί Όθωνα, εγκαταλείφθηκε στην τύχη της και ζούσε από τη βοήθεια οικογενειών άλλων αγωνιστών. Όταν πέθανε, το 1868, έκαναν έρανο στο Ναύπλιο για να τη θάψουν.

Για μια άλλη γυναίκα, τη Δόμνα Βισβίζη, πληροφορούμαστε από ιδιόχειρο έγγραφο του Οδυσσέα Ανδρούτσου (Μάιος 1822) ότι έσωσε τους άνδρες του και τον ίδιο «διά της προμηθείας τροφίμων και πολεμοφοδίων, άνευ της οποίας ο στρατός θα διελύετο» Η Δόμνα ήταν παντρεμένη με τον πλοίαρχο και εφοπλιστή Αντώνη Βισβίζη, που διέθεσε πολλά χρήματα για την Επανάσταση και ήταν κυβερνήτης του πλοίου «Καλομοίρα». Ωστόσο, όταν πέθανε κάτω από αμφιλεγόμενες συνθήκες, μετά την άρνησή του να προδώσει τον Οδυσσέα Ανδρούτσο, τη διακυβέρνηση του πλοίου ανέλαβε η γυναίκα του, το οποίο διέθεσε στον Αγώνα. Η ίδια έζησε φτωχικά τα υπόλοιπα χρόνια της ζωής της, εγκαταλελειμμένη από τις κυβερνήσεις επί Όθωνα. Η εγκατάλειψη της Δόμνας και της Σταυριάννας από το ανεξάρτητο ελληνικό κράτος έρχεται, δυστυχώς, να επιβεβαιώσει τη σκληρή μοίρα της εγκατάλειψης, που βίωσαν πολλοί αγωνιστές από τις οθωνικές κυβερνήσεις, κυρίως ως αποτέλεσμα του διχασμού, που υπήρξε στα χρόνια του Αγώνα.

Ξεχωριστή προσωπικότητα ανάμεσα στο πάνθεον των ηρώων της Επανάστασης του 1821 ήταν η Μαντώ Μαυρογένους.

Η Μαντώ εκτός από την τεράστια συμβολή της στον Αγώνα, συμμετέχοντας σε μάχες και διαθέτοντας

Μαντώ Μαυρογένους

όλη την περιουσία της, ήταν μια χειραφετημένη γυναίκα, με μόρφωση, επηρεασμένη από τις αρχές του Διαφωτισμού, γοητευτική και με ευρωπαϊκή εμφάνιση και «αέρα».

Ο Νικόλαος Δραγούμης, γραμματέας στην Εθνοσυνέλευση της Τροιζήνας (1828), γράφει: (σε ελεύθερη απόδοση) «..φαινόταν ότι μάντευε τον χρόνο που επρόκειτο οι κοινωνικοί θεσμοί της Δύσης να επικρατήσουν στην ακαλαίσθητη αυστηρότητα της Ανατολής».

Η αναφορά του Δραγούμη είναι από τις ελάχιστες που υπάρχουν γι' αυτήν σε ελληνικές πηγές, καθώς από τους Έλληνες ιστορικούς σχεδόν αγνοήθηκε η μεγάλη αυτή ηρωική μορφή.

Έτσι, τα περισσότερα στοιχεία για τη Μαντώ τα γνωρίζουμε από ξένους φιλέλληνες, που ήρθαν στην Ελλάδα και αναφέρονται σ' αυτήν στα συγγράμματά τους, με σεβασμό και θαυμασμό. Ο Γάλλος συνταγματάρχης Μαξίμ Ρεμπώ, το 1821, κατά τη διάρκεια του ταξιδιού του από την Αθήνα στο Ναύπλιο, στο πέρασμά του από τη Μύκονο γνώρισε τη Μαντώ και μιλάει γι' αυτή με θαυμασμό.

«Η δεσποινίς Μαντώ Μαυρογένους μάς ζήτησε να περάσουμε μια βραδιά στο σπίτι της. Συγκεντρώθηκε ένας μεγάλος κύκλος με τους σημαντικότερους ανθρώπους του νησιού και ήταν μια ευχάριστη βραδιά. Η δεσποινίς Μαντώ είναι προικισμένη με μεγάλη γλυκύτητα χαρακτήρα, αλλά, όταν μιλάει για την απελευθέρωση της πατρίδας της, ζωηρεύει, η φωνή της υψώνεται και τα λόγια της κυλάνε με τόσο εμπνευσμένη ευγλωττία, ώστε δεν κουράζεται κανείς να τα ακούει. "Δεν έχει σημασία τι θ' απογίνω εγώ, αρκεί να ελευθερωθεί η πατρίδα μου. Αφού δώσω όλα όσα μπορώ να διαθέσω για τον ιερό σκοπό της ελευθερίας, θα πάω στο στρατόπεδο των Ελλήνων για να πεθάνω αν χρειαστεί γι' αυτήν".

Και αυτό έκανε. Σε μια τριετία είχε διαθέσει όλη την περιουσία της για τον εξοπλισμό πλοίων, τη συγκρότηση στρατιωτικών σωμάτων που πήραν μέρος σε πολλές μάχες στην Πελοπόννησο, την Κάρυστο, τη Φθιώτιδα κ.α., την οικονομική στήριξη της Σάμου και της Χίου και την περίθαλψη 2.000 ατόμων, που επιβίωσαν από την πρώτη πολιορκία του Μεσολογγίου. Παρ' όλα αυτά η Μαντώ επιμένει να προσφέρει και, όπως γράφει ο Βιλνέβ, ζητάει από τη κυβέρνηση τα μέσα για να συγκεντρώσει στρατιωτικές δυνάμεις. Ο Μαυροκορδάτος την κολάκεψε και εκείνη του απαντάει: «Όχι [δεν θέλω] λόγια κολακευτικά. Χρήματα, άντρες [ζητάω] και βαδίζω ενάντια στον εχθρό».

Η Μαντώ καταδιωκόμενη, πάντα από τον Κωλέττη, θα πεθάνει το 1848 πάμφτωχη στην Πάρο, όπου έμεναν κάποιοι συγγενείς της.

Οι σημαντικές επέτειοι είναι μία ευκαιρία να στοχαστούμε, να ταξινομήσουμε το παρελθόν και να μπορέσουμε να εκπαιδευτούμε, να φωτιστούμε από το παρελθόν έτσι ώστε να εξηγήσουμε το παρόν και να σχεδιάσουμε το μέλλον.

Β. Κεμερίδου

Σουλιώτισσες

Τρία μπαϊράκια φαίνονται ΄πο κάτω από το Σούλι
το ΄να ΄ναι του Μουχτάρ πασά, τ΄ άλλο του Σελιχτάρη
το τρίτο το καλύτερο είναι του Μιστομπόνου
Μια παπαδιά τ΄ αγνάντεψε από ψιλή ραχούλα.
-Που είστε του Λάμπρου τα παιδιά, που είστε οι Μποτσαραίοι;
Αρβανιτιά μας πλάκωσε, θέλει να μας σκλαβώσει.
-Ας έρθουν οι παλιότουρκοι, τίποτε δεν μας κάνουν,
ας έρθουν πόλεμο να ιδούν και Σουλιωτών τουφέκια,
να μάθουν Λάμπρου το σπαθί, Μπότσαρη το τουφέκι,
τ΄ άρματα των Σουλιώτισσων, της ξακουσμένης Χάιδως.
Κι ο Κουτσονίκας φώναξε από το μετερίζι:
-Παιδιά σταθείτε στέρεα, σταθείτε αντρειωμένα
γιατί έρχεται ο Μουχτάρ πασάς με δώδεκα χιλιάδες.
Ο πόλεμος αρχίνησε κι ανάψαν τα τουφέκια
τον Ζέρβα και τον Μπότσαρη εφώναξε ο Τζαβέλας.
-Παιδιά μ΄ ήρθε η ώρα του σπαθιού, κι ας πάψη το τουφέκι
Κι όλοι πιάσαν και σπάσανε τις θήκες των σπαθιών τους.
Τους Τούρκους βάνουνε μπροστά, τους βάνουν σαν κριάρια.
Άλλοι έφευγαν κι άλλοι έλεγαν "Πασά μου, ανάθεμά σε!
μέγα κακό μας έφερες τούτο το Καλοκαίρι,
χάλασε τόση Τουρκιά, Σπαήδες κι Αρβανίτες,
δεν είναι εδώ το Χόρμοβο, δεν είναι η Λαμποβίτσα
εδώ είναι το Σούλι το κακό, εδώ είναι το Κακοσούλι,
που πολεμούν μικρά παιδιά, γυναίκες σαν τους άντρες
που πολεμάει η Τζαβέλαινα σαν άξιο παλικάρι.

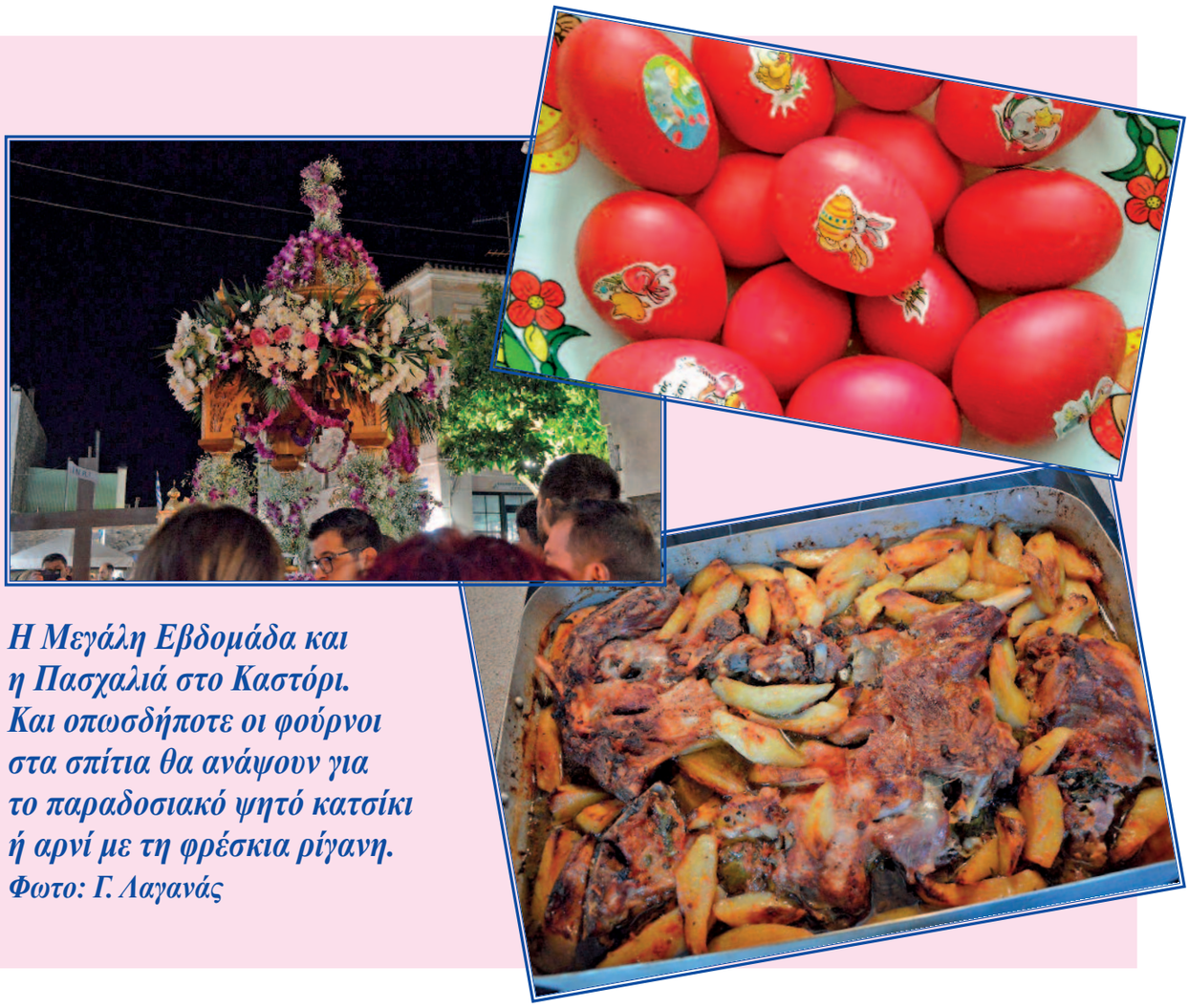

Η Μεγάλη Εβδομάδα και η Πασχαλιά στο Καστόρι. Και οπωσδήποτε οι φούρνοι στα σπίτια θα ανάψουν για το παραδοσιακό ψητό κατσίκι ή αρνί με τη φρέσκια ρίγανη.
Φωτο: Γ. Λαγανάς

Μεζεδάκι δίπλα στο καμάρι και υπό την κλαίουσα ιτιά.
Φωτο: Ε. Βλαχογιάννη

Εκδρομή στην αρχαία Κόρινθο
Φωτο: Τότα Αλειφέρη

Η Άνοιξη και ο Μάρτης

Η άνοιξη είναι η εποχή που δημιουργεί στον κάθε άνθρωπο το αίσθημα μιας νέας αρχής, την αναγέννηση, τη ζωή. Η θερμοκρασία ανεβαίνει και η φύση γεμίζει με λουλούδια, χρώματα και αρώματα. Ο ερχομός της άνοιξης γιορτάζεται με ενθουσιασμό σε κάθε γωνιά του πλανήτη με ποικίλα ήθη, έθιμα και παραδόσεις, που πολλά μοιάζουν μεταξύ τους, ενώ άλλα διαφέρουν αρκετά. Από την 1η ως τις 31 του Μάρτη, τα παιδιά φορούν στον καρπό του χεριού τους ένα βραχιολάκι, φτιαγμένο από στριμμένη άσπρη και κόκκινη κλωστή, τον «μάρτη» ή «μαρτιά»

Ο Μάρτης πήρε το όνομα του από το λατινικό όνομα του θεού Άρη (Mars= Άρης). Είναι ο πρώτος μήνας του ρωμαϊκού ημερολογίου και αντιστοιχεί με τον Ελαφηβολιώνα των αρχαίων Ελλήνων.

Στο βυζάντιο γιόρταζαν την πρώτη Μαρτίου με σπουδαίες δραστηριότητες. Ο μεγάλος λαογράφος Λουκάτος αναφέρει τα «χελιδονίσματα» που προέρχονται από την αρχαιότητα. Την πρώτη Μαρτίου οι μικροί έφτιαχναν ένα ομοίωμα χελιδονιού και τραγουδώντας το ανάλογο τραγούδι πήγαιναν από σπίτι σε σπίτι για να μαζέψουν αυγά.

Σύμφωνα με τη λαϊκή παράδοση, ο «μάρτης» προστατεύει τα πρόσωπα των παιδιών από τον πρώτο ήλιο της άνοιξης, για να μην καούν. Φτιάχνεται την τελευταία ημέρα του Φεβρουαρίου και φοριέται στον καρπό του χεριού σαν βραχιόλι.

"Μάρτη" δεν φορούσαν μόνο οι άνθρωποι. Σε κάποιες περιοχές της χώρας κρεμούσαν την κλωστή όλη τη νύχτα στα κλαδιά μιας τριανταφυλλιάς για να χαρίσουν ανθοφορία, ενώ σε άλλες περιοχές την έβαζαν γύρω από τις στάμνες για να προστατέψουν το νερό από τον ήλιο και να το διατηρήσουν κρύο. Σε άλλες περιοχές το φορούσαν μέχρι να φανούν τα πρώτα χελιδόνια, οπότε και το άφηναν πάνω σε τριανταφυλλιές, ώστε να τον πάρουν τα πουλιά για να χτίσουν τη φωλιά τους. Αλλού πάλι το φορούν ως την Ανάσταση, οπότε και το δένουν στις λαμπάδες της λαμπρής για να καεί μαζί του.

Ο «μάρτης» ή «μαρτιά» είναι ένα παμπάλαιο έθιμο εξαπλωμένο σε όλα τα Βαλκάνια, λόγω της υιοθέτησής του από τους βυζαντινούς, οι οποίοι και το διατήρησαν. Πιστεύεται ότι έχει τις ρίζες του στην αρχαία Ελλάδα, και συγκεκριμένα στα ελευσίνια μυστήρια, επειδή οι μύστες των ελευσίνιων μυστηρίων συνήθιζαν να δένουν μια κλωστή, την «κρόκη», στο δεξί τους χέρι και το αριστερό τους πόδι.

Πώς γίνεται

Η κατασκευή του "μάρτη" είναι πολύ απλή. Χρειάζονται μόνο δύο κλωστές κεντήματος, μία κόκκινη και μία άσπρη. Κάνεις από έναν κόμπο στη μία άκρη της καθεμιάς, τη στερεώνεις κάπου με μια καρφίτσα και βάζοντάς την ανάμεσα στις παλάμες σου τη στρίβεις όσο γίνεται περισσότερο. Όταν στριφτεί καλά την κομπιάζεις και απ' την άλλη άκρη της. Επαναλαμβάνεις με τη δεύτερη κλωστή. Όταν είναι έτοιμες οι στριμμένες κλωστές, τις πιάνεις μαζί -κόκκινη και άσπρη- και τις τεντώνεις. Σε μια στιγμή, τις αφήνεις απ' τη μια άκρη και μπλέκονται από μόνες τους.

Οι δρίμες του Μάρτη

Η παράδοση θεωρεί τις δρίμες ως ημέρες επικίνδυνες. Θεωρούνται ως δαιμονικά όντα που τριγυρίζουν τον κόσμο τις τρεις πρώτες, τις τρεις μεσαίες και τις τρεις τελευταίες μέρες του μάρτη, για να κάνουν κακό. Πιστεύεται πως ό,τι πλύνεις αυτές τις ημέρες θα λειώσει, όσα ξύλα και να κόψεις θα σαπίσουν, αν λουστείς θα πάθεις κακό. Γι' αυτό ή αποφεύγουν ολότελα να πλύνουν τις μέρες αυτές ρούχα ή, αν πλύνουν, ρίχνουν στο νερό πέταλο, γιατί το σίδερο, όπως πιστεύεται, είναι γιατρικό και αποτρέπει τα δαιμόνια.

Λαογραφία

Η λαϊκή φαντασία έδωσε στο Μάρτιο ένα σωρό παρατσούκλια, όπως ανοιξιάτης (γιατί είναι ο πρώτος μήνας της Άνοιξης), γδάρτης, παλουκοκάφτης, κλαψομάρτης, πεντάγνωμος (για το ευμετάβλητο του καιρού), βαγγελιώτης(λόγω της γιορτής του Ευαγγελισμού), φυτευτής, και άλλα δηλωτικά της φυσιογνωμίας του, που έχουν σχέση με ιδιότητες ή πράξεις που του αποδίδονται.

Τα πιο πολλά από αυτά βρίσκονται μέσα στις παραδόσεις και τις παροιμίες που έπλασε ο λαός για να εξηγήσει τις απότομες μεταβολές του καιρού ή τις βαρυχειμωνιές που παρατηρούνται μέσα στο Μάρτη και που πάντα είναι επικίνδυνες για τη γεωργία και την κτηνοτροφία.

«Μάρτης γδάρτης και κακός παλουκοκάφτης, τα παλιά παλούκια καίει, τα καινούργια ξεριζώνει. Για τις μεγάλες του παγωνιές λένε: «τον Μάρτη χιόνι βούτυρο, μα σαν παγώσει μάρμαρο».

Ενώ για την αντιμετώπιση του κρύου, άλλες παροιμίες συμβουλεύουν:

«φύλα ξύλα για το Μάρτη να μην κάψεις τα παλούκια».
«τον Μάρτη φύλα άχερα μη χάσεις το ζευγάρι».
«τσοπάνη μου την κάπα σου το Μάρτη φύλαγέ την».
«ο Αύγουστος για τα πανιά κι ο Μάρτης για τα ξύλα».

Η γυναίκα του Μάρτη

Κάποτε οι μήνες αποφάσισαν να παντρευτούν. Ο καθένας βρήκε μια γυναίκα που του άρεσε και την παντρεύτηκε. Ο Μάρτης δε φρόντισε το ζήτημα μόνος του και έβαλε προξενητάδες να του βρούνε μια γυναίκα. Εκείνοι του φέρανε μια κοπέλα η οποία ήταν τυλιγμένη με ένα μαντίλι και του είπαν ότι είναι πολύ όμορφη. Ευκολόπιστος όπως ήταν, την παντρεύτηκε.

Όταν όμως έμειναν μόνοι και έβγαλε το μαντίλι της, τι να δει; δεν υπήρχε πιο άσχημη στον κόσμο!

Από τότε κάθε φορά που τη θυμόταν άστραφτε, βροντούσε, έβρεχε, έριχνε μπόρες, έκανε παγωνιές. Μόνο όταν ξεχνιόταν μερικές φορές, ηρεμούσε, γαλήνευε κι έκανε καλό καιρό!

Στη Μεσοσνία, λόγου χάρη, λένε ότι η γυναίκα που παντρεύτηκε ο Μάρτης, από μπροστά ήταν πολύ άσχημη, ενώ από πίσω ήταν πολύ όμορφη. Όταν ο Μάρτης τη βλέπει καταπρόσωπο κλαίει και ο καιρός χαλάει, όταν όμως την κοιτάζει από τις πλάτες ευχαριστιέται και ο καιρός καλοσυνεύει.

Γι' αυτό λέγεται και η παροιμία: «ο Μάρτης πότε κλαίει και πότε γελάει».

Σε άλλες περιοχές η παράδοση θέλει το Μάρτη να έχει δύο γυναίκες, τη μια πολύ όμορφη και φτωχή και την άλλη πολύ άσχημη και πλούσια. Ο Μάρτης κοιμάται στη μέση και όταν γυρίζει κατά την άσχημη, κατσουφιάζει και ο καιρός χαλάει, όταν όμως γυρίζει κατά την όμορφη, χαίρεται και γελάει, και ο καιρός είναι καλός, ζεστός με ήλιο. Τις περισσότερες φορές όμως γυρίζει κατά την άσχημη, επειδή αυτή είναι η πλούσια που τρέφει και την φτωχή, την όμορφη.

Έτσι άλλωστε προτιμούν το Μάρτιο και οι χωρικοί, βροχερό, επειδή η σοδειά τους θα είναι καλύτερη. Άλλωστε το βεβαιώνουν και αρκετές παροιμίες.

«Μάρτης έβρεχε, θεριστής χαιρότανε».
«Μάρτης βρέχει; ποτέ μην πάψει».
«Κάλλιο Μάρτης στις γωνιές παρά Μάρτης στις αυλές».
«Σαν ρίξει ο Μάρτης μια βροχή κι ο Απρίλης άλλη μία, να δεις κουλούρες στρογγυλές και πίττες σαν αλώνι».

Και η πασίγνωστη, που είναι παραλλαγή της προηγούμενης:

«Σαν ρίξει ο Μάρτης δυο νερά κι ο Απρίλης άλλο ένα, χαρά σ' εκείνον τον ζευγά που 'χει πολλά σπαρμένα».

Το Πάσχα των πιστών

Κύριε, λάμπρυνόν μου την στολήν της ψυχής.
Άστρα και χώμα σε βαστάζουν, μεριάζουν άφωνα τα σκότη και διαβαίνεις
Ανέγγιχτη τον κόσμο αγγίζει μουσική και της καρδιάς τα πέταλα ροδίζουν
Άνθος όμορφο ζεσταίνεται στον ήλιο.
Λευκάνθηκαν οι άνθρωποι στο αίμα του αρνίου
Θεέ μου, ανέρχεσαι λυπημένος, αν και για όραση εξακολουθείς να έχεις τη συγχώρηση.
Ω, θλίψη των ματιών του Κυρίου μου, της αιωνιότητας ο κάματος.
Έχω πολύ συνεργήσει για να υπάρχεις
Είναι πολύ σ' εμένα το μερίδιο της ανομίας.
Ανοίγει ένα τριαντάφυλλο, πάω και το ρωτώ
Πού έκρυψαν τον ήλιο;
Πλησιάζω τη θάλασσα και της λέω: Είσαι βαθειά και με τα μυστικά μεγάλη σου η σχέση.
Λυτρώνεται ο άνθρωπος;
Απαντά το λουλούδι: «θα χαθούμε» κι η θάλασσα με αχ αναταράζεται.

Νικόλαος Καρούζος, ποιητής της μεταπολεμικής γενιάς, εκφράζει την επιθυμία του ανθρώπου να λυτρωθεί από την αγωνία και το άγχος της εποχής με τη χάρη της αγάπης.

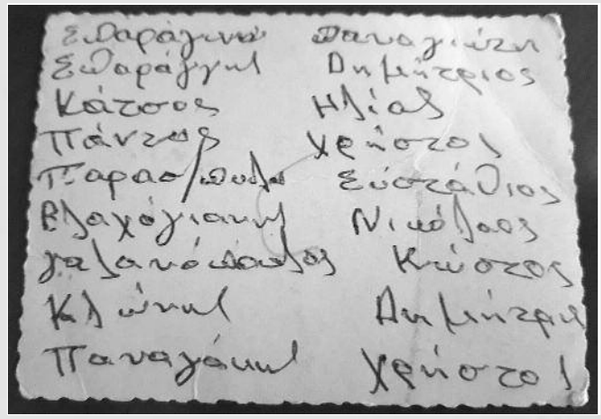

Εκδήλωση για την διάσωση και ανάδειξη του Αρχαίου Θεάτρου Σπάρτης

Την Τρίτη, στις 21 Φεβρουαρίου 2023, πραγματοποιήθηκε στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών (αίθουσα «Δημήτρης Μητρόπουλος»), εκδήλωση που αφορούσε στο Αρχαίο Θέατρο της Σπάρτης και στα έργα αποκατάστασης της μνημειακής του φυσιογνωμίας..

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε από το Σωματείο «ΔΙΑΖΩΜΑ» στο πλαίσιο της συνεργασίας του με το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και είναι η πρώτη μιας σειράς εκδηλώσεων με ομιλίες, που είναι προγραμματισμένες για το 2023. Σκοπός των εκδηλώσεων αυτών είναι να παρουσιασθεί η πορεία των εργασιών αποκατάστασης σε τρία εμβληματικά αρχαία θέατρα της χώρας μας: Σπάρτης, Λάρισας και Διονύσου Αθήνας, στην αποκατάσταση των οποίων έχει συμβάλει και το «ΔΙΑΖΩΜΑ».

Στην πρώτη αυτή εκδήλωση παρουσιάστηκαν τα έργα αποκατάστασης του αρχαίου θεάτρου Σπάρτης, κορυφαίου μνημείου και συμβόλου της πόλης. Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης η συμπατριώτισσά μας κα Ευαγγελία Πάντου, Προϊσταμένη της Εφορείας Αρχαιοτήτων Λακωνίας (ΕΦΑΛΑΚ), προέβη σε μια πολύ ενδιαφέρουσα διάλεξη, με τίτλο: «Το αρχαίο θέατρο της Σπάρτης: λίθου λευκοῦ, θέας ἄξιον. Ανακτώντας τις αξίες του μνημείου μέσα από το αρχαιολογικό έργο». Επιπλέον, η κα Μαρία Τσούλη, Αρχαιολόγος και Τμηματάρχης Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων και Μουσείων της ΕΦΑΛΑΚ και η κα Χαρά Γιαννακάκη, Αρχαιολόγος της ΕΦΑΛΑΚ, μίλησαν με τίτλο: «Από τον Ευρυκλή στον Όσιο Νίκωνα: Η διαχρονική ανθρώπινη παρουσία ως σημαντική παράμετρος και πρόκληση για το έργο αποκατάστασης του αρχαίου θεάτρου Σπάρτης». Τον συντονισμό της εκδήλωσης είχε αναλάβει ο πρόεδρος του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ», κ. Σταύρος Μπένος.

Μετά τη διάλεξη ακολούθησε ένα ιδιαίτερο καλλιτεχνικό δρώμενο από την Ευρωπαϊκή Χορωδία του Μουσικού Γυμνασίου Σπάρτης, σε μουσική διεύθυνση των Κώστα Γιαξόγλου, Θεανώς Ανδρικοπούλου και Γιώτας Τσαλαβούτα. Μετά το πέρας του καλλιτεχνικού δρώμενου, προσφέρθηκε στους συμμετέχοντες κέρασμα στο φουαγιέ του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών, με προϊόντα της λακωνικής γης: κρασί από το Κτήμα Θεοδωρακάκου και την Οινοποιητική Μονεμβασιάς-Οικογένεια Τσιμπίδη, ελιές από την Εταιρεία Terra Sparta της Μαρίας Καράμπελα (μέλος του Σωματείου Διάζωμα), τυρί από το Τυροκομείο Καράμπελα στα Χρύσαφα Λακωνίας και λαλάγγια (προσφορά της Ένωσης Δροσοπηγητών Λακωνίας «Η Τσεροβά»).

Την εκδήλωση παρακολούθησε πολύς κόσμος κυρίως από τη Σπάρτη, εκπρόσωποι τοπικών φορέων της Σπάρτης και πολλοί επίσημοι. Παραβρέθηκαν και απηύθυναν χαιρετισμό ο Βουλευτής κ. Αθανάσιος Δαβάκης, ο Δήμαρχος Σπάρτης κ. Πέτρος Δούκας, ο Αντιπεριφερειάρχης Περιφερειακής Ενότητας Λακωνίας κ. Θεόδωρος Βερούτης, ο Πρόεδρος του Ιδρύματος Σταύρου Νιάρχου κ. Ανδρέας Δρακόπουλος και ο Πρόεδρος του Συνδέσμου των εν Αττική Λακεδαιμο-

νίων κ. Δημήτρης Καστάνης. Βήμα δόθηκε και σε εκπροσώπους των τοπικών συλλόγων, όπως του Συνδέσμου Φίλων Ανασυγκρότησης του Αρχαίου Θεάτρου Σπάρτης «ΓΠΤΙΑΔΑΣ», του Σωματείου Φίλων του Αρχαιολογικού Μουσείου Σπάρτης «Παναγιώτης Σταματάκης» και της Ένωσης Δροσοπηγητών Λακωνίας, οι οποίοι παρουσίασαν με συντομία τη συμβολή τους στην ανάδειξη του πολιτισμού του τόπου μας.

Το ΔΙΑΖΩΜΑ είναι ένα μη κερδοσκοπικό Σωματείο που ιδρύθηκε το 2008 με πρωτοβουλία του πρώην Υπουργού Πολιτισμού κ. Σταύρου Μπένου με την καθοριστική συμμετοχή τριών «οικογενειών», που αποτελούν τα συστατικά του στοιχεία: την οικογένεια της αρχαιολογικής κοινότητας(αρχαιολόγοι, αναστηλωτές, συντηρητές), την οικογένεια των καλλιτεχνών και των διανοουμένων της χώρας και την οικογένεια των τοπικών κοινωνιών (Περιφερειάρχες, Δήμαρχοι, πολίτες). Στόχος του είναι η προστασία, η αποκατάσταση και η ανάδειξη των αρχαίων χώρων θέασης και ακρόασης σε συνεργασία με το Υπουργείο Πολιτισμού και τις Εφορείες Αρχαιοτήτων, κινητοποιώντας όλο το απαιτούμενο δυναμικό για την επίτευξή του.

Είναι πολύ σημαντική και ουσιαστική η συνεισφορά του Σωματείου του Διαζώματος στην αποκατάσταση και ανάδειξη πάρα πολλών αρχαίων θεάτρων σε όλο τον Ελλαδικό χώρο, τα οποία έχουν αποδοθεί στις πόλεις και στους πολίτες για ανάλογη χρήση. Συγχρόνως με συνέργειες κινητοποιεί τοπικούς φορείς που αποσκοπούν μαζί με την τουριστική ανάπτυξη και την ανάδειξη των Τοπικών προϊόντων.

Από το 2009, αξιοποιώντας τη δύναμη των συνεργειών, προσπάθησε και κατάφερε να κινητοποιήσει αρμόδιους φορείς με στόχο την ανάδειξη του Αρχαίου θεάτρου Σπάρτης. Αναλυτικά οι ενέργειές του αναφέρονται στο σχετικό άρθρο του παρόντος τεύχους της κας Ευαγγελίας Πάντου, Αρχαιολόγου, Προϊσταμένης της Εφορείας Αρχαιοτήτων Λακωνίας. ***Ε.Β.***

Φώτο: Γ. Αρφάνης, Ευγενία Λιακοπούλου, https://diazoma.gr/

Πωλείται στο Καστόρι οικόπεδο 400 τμ. πλησίον της αγοράς με ημιτελές κτίσμα 86 τ.μ. Τιμή ευκαιρίας. **Πληροφορίες** στο τηλέφωνο 6938257512

Πωλείται αγρόκτημα στη θέση Σταυρούλης στη Λουσίνα Καστορείου εκτάσεως, καθαρής από δασική βλάστηση, περίπου 1.740 τ.μ. **Πληροφορίες** στο τηλέφωνο: 6977 271220

Πωλείται στο Καστόρειο η επιχείρηση ΑΡΤΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ «Η ΚΑΣΤΑΝΙΑ» ιδιοκτησίας Μαρίας Σμυρνιού-Διακουμάκη. **Πληροφορίες** στο τηλέφωνο: 2731057571

Αγαπητοί φίλοι και μέλη του «Πολυδεύκη»
Θέλω να σας γνωρίσω ότι ο Σύλλογός μας έχει λογαριασμό στην **ALPHA BANK** με αριθμό **112-002101-399452.**
IBAN: GR90 0140 1120 1120 0210 1399 452
Δικαιούχοι: Ευγενία Λαμπή, Πρόεδρος,
Αικατερίνη Σμυρνιού, Ταμίας.
Σας προτείνουμε να καταθέτετε τη συνδρομή σας, τη διαφήμισή σας ή τη χορηγία σας σ' αυτόν το λογαριασμό αναγράφοντας στο έντυπο κατάθεσης το όνομά σας. Μην στέλνετε επιταγές στο όνομα Πολυδεύκης διότι δεν μπορούν να εισπραχθούν.
Σας ευχαριστώ θερμά
Καίτη Σμυρνιού

Επειδή πολλά κοινωνικά θέματα, αλλά και άλλες εκδηλώσεις, μάς διαφεύγουν ή δεν τα μαθαίνουμε έγκαιρα, παρακαλούμε τους αναγνώστες μας και μέλη μας να μας ενημερώνουν για τα συμβαίνοντα, είτε μέσω των ανταποκριτών μας, είτε, απευθείας, σε μας τους ίδιους.

ΑΦΙΞΕΙΣ ΟΜΟΓΕΝΩΝ

Από Αμερική ήλθαν: Ο Θανάσης Δημητρακόπουλος του Δημητρίου και ο Γιώργος Αλεβίζος με τη σύζυγό του Λουίζα.

ΓΑΜΟΙ

• Η Ευγενία Kinash και ο Γεώργιος Δημητρούλης του Κωνσταντίνου και της Παναγιώτας παντρεύτηκαν στις 12 Ιανουαρίου 2023.

Ευχόμαστε στους νεόνυμφους να ζήσουν ευτυχισμένοι με καλούς απογόνους.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

• Η Παναγιώτα Σκαφιδά του Σταύρου και ο Αντώνιος Τσακωνάκος του Ιωάννη απέκτησαν στις 11 Φεβρουαρίου 2022 το δεύτερο παιδί τους ένα κοριτσάκι.

• Η Νικολέττα Παπαδοπούλου του Ηλία και της Δέσποινας και ο Γιώργος Παπαδόπουλος του Ιωάννη και της Μαρίας απέκτησαν στις 28 Δεκεμβρίου 2022 το τρίτο τους παιδί ένα κοριτσάκι.

• Η Αγγελική Βλαχάκη του Ηλία και της Γεωργίας και ο Κωνσταντίνος Μπασκουρέλος της Βασιλικής και του Μιχάλη απέκτησαν στις 24 Ιανουαρίου 2023 το πρώτο τους παιδί ένα κοριτσάκι..

Ευχόμαστε στους γονείς να τους ζήσουν τα νεογέννητα και να είναι καλότυχα στη ζωή τους.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

• Η Δώρα Κουρκούλη και ο Γεώργιος Λεοναρδόπουλος της Χρυσάφως και του Παναγιώτη βάπτισαν το αγοράκι τους στις 25 Φεβρουαρίου 2023 στον Ιερό Ναό της Γεννήσεως της Θεοτόκου στο Καστόρειο και του έδωσαν το όνομα Παναγιώτης.

Ευχόμαστε στους γονείς να τους ζήσουν τα νεοφώτιστα και να ευτυχήσουν στη ζωή τους.

ΠΕΝΘΗ

• Ο Νικόλαος Θεοδωρακόπουλος του Παναγιώτη πέθανε στη Σπάρτη στις 17 Ιανουαρίου 2023 και κηδεύτηκε στο Καστόρειο σε ηλικία 78 ετών.

• Η Νεκταρία-Παναγιώτα Λαμπράκη του Νικολάου και της Παναγιώτας πέθανε στη Σπάρτη στις 28 Ιανουαρίου 2023 σε ηλικία μόλις 5 ετών.

• Ο Νικόλαος Γιαννιάς του Περικλή και της Γιαννούλας Γεωργίου Παπαδόπουλου πέθανε τον Ιανουάριο του 2023 στον Καναδά σε ηλικία 50 ετών.

• Ο Αναστάσιος Πετρόπουλος του Δημητρίου πέθανε στο Καστρί στις 10 Φεβρουαρίου 2023 σε ηλικία 63 ετών.

• Ο Ευστράτιος Αλειφέρης του Ευαγγέλου πέθανε στο Καστόρειο στις 12 Φεβρουαρίου 2023 σε ηλικία 90 ετών.

• Ο Αναστάσιος Μπιτσαράς του Κωνσταντίνου πέθανε στην Αθήνα στις 16 Φεβρουαρίου 2023 σε ηλικία 90 ετών.

• Η Ευσταθία Χίου του Νικολάου το γένος Χαρ. Κραμποβίτη πέθανε στην Αμερική στις 23 Φεβρουαρίου 2023 σε ηλικία 99 ετών.

• Ο Παναγιώτης Ψυχογιός του Γεωργίου πέθανε στην Αθήνα στις 23 Φεβρουαρίου 2023 και κηδεύτηκε στο Καστόρειο σε ηλικία 97 ετών.

• Ο Ηλίας Παρασκευόπουλος του Νικολάου πέθανε στη Σπάρτη στις 6 Μαρτίου 2023 σε ηλικία 74 ετών.

• Η Κανελλιώ Σταματοπούλου-Σαμολαδά, σύζυγος του Μαργαρίτη Σαμολαδά, πέθανε στις 12 Μαρτίου 2023 στην Αθήνα και κηδεύτηκε στο Καστόρειο σε ηλικία 81 ετών.

• Ο Ευστράτιος Αποστολάκος του Ηλία πέθανε στο Χαλάνδρι Αττικής στις 12 Μαρτίου 2023 σε ηλικία 83 ετών.

• Ο Παρασκευάς Κούμαρης του Ιωάννη πέθανε στο Καστόρειο στις 23 Μαρτίου 2023 σε ηλικία 78 ετών.

• Η Κωνσταντίνα Χαροπούλου του Χρήστου πέθανε στη Σπάρτη στις 25 Μαρτίου 2023 σε ηλικία 76 ετών

• Η Μαρία Γρηγοράκη του Γεωργίου πέθανε στις 29 Μαρτίου 2023 στη Σπάρτη και κηδεύτηκε στο Καστόρειο σε ηλικία 98 ετών.

Συλλυπούμαστε τους οικείους και τους ευχόμαστε την από Θεό παρηγοριά.

Ε.Β.

Το χωριό μας αλλά και όλη η περιοχή μας έρμαιο των κλεφτών και διαρρηκτών

Έρμαιο στα χέρια των θρασύτατων κλεφτών και διαρρηκτών τα χωριά μας και οι κάτοικοι απροστάτευτοι και φοβισμένοι μετρούν τις απώλειες και τις ζημιές που υφίστανται. Κλέφτες, καθημερινά, εκμεταλλευόμενοι την απουσία ή και την αδυναμία των ιδιοκτητών, εισβάλλουν στα σπίτια αφαιρώντας χρήματα, κοσμήματα, σίδερα, χαλκωματένια αντικείμενα και ότι χρήσιμο γι' αυτούς βρίσκουν μπροστά τους.

Η κατάσταση αυτή χρονίζει και τον τελευταίο καιρό έχει πάρει ανεξέλεγκτες διαστάσεις. Οι περιπολίες της Αστυνομίας παρά τα όσα συμβαίνουν είναι ανύπαρκτες και κλέφτες και διαρρήκτες περιφέρονται ανεμπόδιστα, ξαφρίζοντας και λεηλατώντας σπίτια, καταστήματα και αυτοκίνητα.

Πρόσφατα πάνω από 300 συμπατριώτες μας υπέγραψαν κείμενο διαμαρτυρίας, το οποίο υποβλήθηκε αρμοδίως, ζητώντας να ληφθούν άμεσα μέτρα προστασίας των χωριών μας, τονίζοντας την παντελή απουσία αστυνόμευσης.

Όλοι οι αρμόδιοι, ιεραρχικά, που εμπλέκονται στη διαφύλαξη της ασφάλειας των πολιτών, θα πρέπει να λάβουν υπόψη τους ότι οι πολίτες, ειδικά των χωριών μας, δεν είναι σε τέτοια οικονομική θέση, ώστε να λάβουν ακριβά και κατά κάποιο τρόπο αποδοτικά μέτρα προφύλαξης και προστασίας, όπως κάμερες παρακολούθησης και συναγερμούς απώθησης των διαρρηκτών. Η πολιτεία πρέπει να ενσκήψει στο πρόβλημα αυτό και να προστατεύσει τους πολίτες. Είναι υποχρέωσή της προβλεπόμενη από το Σύνταγμα. Ας ελπίσουμε ότι γρήγορα θα ληφθούν μέτρα αντιμετώπισης του φαινομένου και διασφάλισης της προστασίας των συμπολιτών μας από αυτήν τη λαίλαπα των κλεφτών και διαρρηκτών.

Ε.Β.

ΕΚΔΗΜΙΑ ΝΙΚΟΥ ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (1944-2023)

Στα τέλη Ιανουαρίου 2023 έφυγε από τη ζωή ο πατριώτης μας, γεωπόνος, Νίκος Θεοδωρακόπουλος.

Ο εκλιπών γεννήθηκε στην Καστανιά, όπου έβγαλε το Δημοτικό Σχολείο καθώς και το Εξατάξιο Γυμνάσιο αριστεύοντας. Εισήχθη στη Γεωπονική Σχολή από την οποία και αποφοίτησε ως Γεωπόνος. Προσελήφθη στη Διεύθυνση Γεωργίας Λακωνίας επί χρόνια διετέλεσε προϊστάμενος του Τμήματος Παρεμβάσεων και Εισοδηματικών Ενισχύσεων. Ακολούθως υπηρέτησε ως προϊστάμενος της Δ/νσης Γεωργίας του Νομού Λακωνίας, υπηρετώντας με πάθος τη λακωνική γεωργία. Είχε εκλεγεί Δημοτικός Σύμβουλος στον Δήμο μας και είχε υπηρετήσει την τοπική αυτοδιοίκηση σαν Προέδρος του Δημοτικού Συμβουλίου στον (πρώην) Δήμο Πελλανας. Έδωσε μάχες για να γίνουν έργα υποδομής στον κάμπο του χωριού: δρόμος στις Μάντρες, αρδευτικό στον κάμπο Καστορείου κλπ. Αθόρυβος, χωρίς φανφάρες, έδωσε μάχες για το χωριό μας με σεμνότητα και ποτέ με έπαρση. Μια άγνωστη πτυχή του ήθους του είναι, όταν, μετά τη Μεταπολίτευση, ανέλαβε προϊστάμενος του Τμήματος Παρεμβάσεων και Εισοδηματικών Ενισχύσεων ενέταξε στο πρόγραμμα επιδοτήσεων ένα μικρόν αριθμόν οικογενειών του χωριού μας, χωρίς πολιτικά κριτήρια, αλλά με καθαρά κοινωνικά π, χ φτωχές οικογένειες που σπούδαζαν παιδιά και είχαν ανάγκη και την τελευταία δραχμή. Αυτή είναι μια άγνωστη πτυχή, που ποτέ δεν έγινε γνωστή και δείχνει το ήθος και το μεγαλείο του εκλιπόντος.

Επίσης συνέγραψε και κυκλοφόρησε δύο εκλαϊκευμένα βιβλία του: «Η Ελιά» και το «Αρωματικά-Φαρμακευτικά Φυτά, Συνταγές Βοτανοθεραπείας».

Σε παλαιότερο τεύχος του «Πολυδεύκη» είχε γίνει παρουσίαση των έργων του.

Αν θέλει κάποιος να τα προμηθευτεί, στο βιβλιοπωλείο των Αθηνών «Πολιτεία» είναι διαθέσιμα.

Στη σύζυγό του και στα παιδιά του θερμά συλλυπητήρια.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα της καστανιώτικης γης που τόσο αγάπησε.

Αιωνία η μνήμη του.

Γ. Δ. Λαγανάς

ΧΟΡΗΓΟΙ

1.	DIMITRA KANTZAVELOS (ΑΛΕΙΦΕΡΗ)	50 AUD
2.	ANGELA VASILAS (ΑΛΕΙΦΕΡΗ)	50 AUD
3.	VOULA ALIFERIS (στη μνήμη του Σπύρου Δ. Αλειφέρη)	70 AUD
4.	CHRISTINA KARATZAS	50 AUD
5.	KAITI ZAFIROS	50 AUD
6.	GEORGE KOUTROUBIS	100 AUD
7.	ANGELA SKIADOPOULOS	50 AUD
8.	IRENE & GEORGE VAROUTSOS	50 AUD
9.	GEORGE DALIOURIS	50 AUD
10.	ZOE & NICKOS VAROUTSOS	50 AUD
11.	ILIAS VAROUTSOS	50 AUD
12.	OREA ELENI	50 AUD
13.	SOFIA GENOVEZOS	50 AUD
14.	ΠΕΙΜΑΝΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	150 ΕΥΡΩ
15.	ΚΑΜΑΚΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ	20 ΕΥΡΩ
16.	ΚΡΟΜΜΥΔΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	50 ΕΥΡΩ
17.	ΞΥΔΙΑ ΦΡΑΓΚΗ ΔΗΜΗΤΡΑ	20 ΕΥΡΩ
18.	ΜΑΡΑΓΚΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ	15 ΕΥΡΩ
19.	ΛΑΠΑΝΑΙΤΗ ΕΛΕΝΗ	20 ΕΥΡΩ
20.	ΓΚΑΒΟΓΙΑΝΝΗΣ ΣΑΒΒΑΣ	15 ΕΥΡΩ

BILL'S HOUSE
KAFE - BAR
ΚΑΣΤΟΡΕΙΟ
Τηλ: 27310 57918
Κιν: 693 634 4073

Faux Bijoux
Ασημικά
Ε.Κραμποβίτη
Καστόρι

ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣhome
Είδη οικιακής χρήσεως • Φωτιστικά
Είδη δώρων • Έπιπλα εξοχής
Δαμασίππου 35 - Άνω Ιλίσια
Τηλ./Fax: 210 7757337
e-mail: karagiannishome@hotmail.com
Καραγιαννης home, www.karagiannishome.gr

ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΝ
Τηλ. 2731057218
SUPER MARKET
ΣΙΔΗΡΙΚΑ - ΧΡΩΜΑΤΑ
ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ - ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ

ΟΙ ΑΝΑΓΚΕΣ ΑΥΞΑΝΟΥΝ
Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ
ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ
SUPER MARKET
ΛΑΓΑΝΑΣ
ΠΑΛΑΙΟΝΙΚΙ ΔΙΑΠΡΟΦΗ
Μέλος Ομίλου
Νικόλαος Δ. Λαγανάς
Καστόρι Λακωνίας
Τηλ. 2731057468

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΤΟΠΟΙΪΑΣ
«Η ΚΑΣΤΑΝΙΑ»
ΧΩΡΙΑΤΙΚΟ ΠΑΞΙΜΑΔΙ 70%
ΜΑΡΙΑ ΓΙΑΚΟΥΜΑΚΗ
ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΝ ΣΠΑΡΤΗΣ
Τηλ. 2731057571, 6944504728

Λαμπής Κων/νος
Ρυνάντσις
καφενείο • ψητοπωλείο
Καστόρειο Λακωνίας
Τηλ.: 27310 57278, Κιν.: 6942642258

ΚΑΦΕΝΕΙΟ
το Στέκι
ΒΑΣΙΛΗΣ ΗΛ. ΓΑΡΥΦΑΛΗΣ
☎ 27310 57221

ΥΛΙΚΑ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ
ΧΩΜΑΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ
ΜΟΥΤΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΚΑΣΤΟΡΙ ΛΑΚΩΝΙΑΣ
ΤΗΛ.: 27310 57286 ΚΙΝ.: 6942461314

Βασιλική Βισβή
Τηλ: 6937219636
•Φυσικοθεραπεία
•Σπονδυλοθεραπεία
•Βελονισμός
•Ηλεκτροβελονισμός
•Αγιουρβέδικη μάλαξη
•Rejouvance
•Λεμφική μάλαξη

ΤΟ ΦΑΓΟΠΟΤΙ ΤΟΥ ΑΙΩΝΑ
Ταβέρνα - εστιατόριο
το φαγοπότι του ΑΙΩΝΑ
Καστόρι Λακωνίας
τηλ. 27310 57034 κιν. 6970016976

+ΘΕΣΙ ΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ
μελέτη • σχεδίαση • δομή
ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΕΟΝΑΡΔΟΠΟΥΛΟΣ
Πολιτικός Μηχανικός Ε.Μ.Π. Msc - MBA - TQM Unipi
Κιν. 694 887 0554
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ
Πολιτικός Μηχανικός Ε.Μ.Π.
Κιν. 694 748 5651
ΜΑΡΙΑ ΓΑΒΑΛΑΚΗ Msc in Advanced Architectural
Αρχιτέκτων Μηχανικός Design
Κιν. 693 723 9416
· ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
· ΕΚΔΟΣΗ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΑΔΕΙΩΝ
· ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΤΙΡΙΩΝ
· ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΑΥΘΑΙΡΕΤΩΝ
· ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ
· ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΤΙΡΙΩΝ
ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ
ΠΛΗΡΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗ & ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ
ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ 228, ΣΠΑΡΤΗ, ΤΚ. 23100
Τηλ. 27310 83747, 83742
www.synthesi-design.com

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΤΑΫΓΕΤΟΥ «Η ΛΟΥΣΙΝΑ»
Δράσεις Α΄ τριμήνου 2023

Δράσεις - Υποδομές

• Συμμετείχαμε με όλους τους τοπικούς συλλογικούς φορείς στην αποκριάτικη **Μουτζουροδευτέρα** με την ετοιμασία και διανομή νηστίσιμων εδεσμάτων (φασολάδας κ.λπ.)

Μέχρι το τέλος Μαρτίου θα γίνει φύτευση των φυτών στον χώρο των Πηγών Αγιάννη Θεολόγου και Βάγιας στον Αϊ-Μάμα.

• Μετά το Πάσχα έχουν προγραμματιστεί και θα συνεχιστούν οι εργασίες στο Φαράγγι των Μύλων και η συντήρηση και καθαρισμοί στα μονοπάτια Ι. Μ. Ζωοδόχου Πηγής στο Καστρί - Γουρνίτσα - Δίρεμα - Σταυρούλης, Βατσινιά - Μαλακάσα - Δίρεμα, Άγιος Νικόλαος - Άγιος Παντελεήμων - Γεωργίτσι και Σουστιάνοι - Ποτισιώνας - Λυκοδιάσελο - Γούβες.

Συνεχίζουμε τις περιγραφές αναβάσεων με την κορυφαία ανάβαση στην κορυφή του Ταϋγέτου-Προφήτη Ηλία 2.407μ:

Α. Πηγή Μαγκανιάρη - Καταφύγιο ΕΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
Υψόμετρο. διαφ. 570μ. Διάρκεια: 1 ώρα και 30 λεπτά. Απόσταση: 3,8 χλμ. Σήμανση: κόκκινο τετράγωνο.

Η κλασική πεζοπορική ανάβαση στο καταφύγιο ξεκινάει από την Πηγή Μαγκανιάρη (980μ), όπου τελειώνει ο ασφαλτόδρομος από την Παλαιοπαναγιά. Στη θέση Μαγκανιάρη υπάρχει νερό πηγής όλο το χρόνο και μεγάλος χώρος στάθμευσης, διαμορφωμένος από το Δασαρχείο Σπάρτης. Το μονοπάτι είναι άριστα σηματοδοτημένο και βατό και ιδανικό κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, διότι κινείται στη σκιά των κωνοφόρων. Αφού συναντήσουμε δύο φορές το δασικό δρόμο Μαγκανιάρη - Πενταυλών μπαίνουμε δεξιά στο μονοπάτι και διατρέχοντας μικρή κλίση στο δάσος φθάνουμε στην πηγή του Τρίποδα με τα τεράστια μαυρόπευκα. Από εδώ, κάνοντας αριστερά, η κλίση μεγαλώνει και ψηλότερα (1.470μ.) συναντάει το μονοπάτι Ε4 Καταφύγιο - Λακκώματα. Μετά από λίγο φθάνουμε στην πηγή Βαρβάρα, τελευταία πηγή πριν το καταφύγιο και την κορυφή, που κατά τους καλοκαιρινούς μήνες συνήθως στερεύει. Αφήνοντας την Βαρβάρα βγαίνουμε σε δασικό δρόμο όπου κάνοντας δεξιά μετά από λίγο φθάνουμε στο καταφύγιο του ΕΟΣ Σπάρτης, σε υψόμετρο 1.550μ.

Καταφύγιο ΕΟΣ Ταϋγέτου – Κορυφή Προφήτης Ηλίας
Υψόμετρο διαφ. 850μ. Διάρκεια: 2 ώρες και 45 λεπτά. Απόσταση: 3,6 χλμ. Σήμανση: κόκκινο τετράγωνο.

Από το καταφύγιο, αφού διασχίσουμε το τελευταίο δασωμένο τμήμα της διαδρομής, ανηφορίζουμε απότομη πλαγιά ονομαζόμενη Ανάθεμα. Μετά από λίγο, φθάνουμε σε πλάτωμα, τα Λακκώματα. Περνάμε τη ρεματιά και φτάνουμε στο πλάι μιας λάκκας, όπου το μονοπάτι κάνει έναν ελιγμό και, αφήνοντας αριστερά τη λάκκα "Γούβες", κατευθύνεται προς την πρώτη ζώνη βράχων. Συνεχίζοντας με ελιγμούς ανάμεσα στα βράχια, φθάνουμε στη θέση "Πλάκες", μεγάλο ανηφορικό ζωνάρι, που το ακολουθούμε μέχρι το άνοιγμα της κορυφογραμμής, τις "Πόρτες". Από εδώ συνεχίζουμε από τη δυτική πλευρά της ράχης αριστερά μας και, αφού περάσουμε το βάραθρο "Χιονότρυπα" ακολουθώντας πιο ανηφορική πορεία, βγαίνουμε στο πλάτωμα της κορυφής, όπου υπάρχει ο ασκέπαστος ναός του Προφήτη Ηλία και συγκρότημα πετρόκτιστων καλυβιών γύρω από αυτόν (υψόμετρο 2.407μ).

Παρακαλούνται οι φίλοι που θέλουν να προσφέρουν στις δράσεις του συλλόγου, να επικοινωνούν με τον Κώστα Λαγανά στο τηλέφωνο: 6974 098419.

Κων/νος Χ. Λαγανάς

Οι μαθητές μας τιμούν την 25η Μαρτίου με παραδοσιακούς χορούς